

XVIII. évfolyam, 12. szám, 2015

Agrárpiaci Jelentések
TEJ ÉS TEJTERMÉKEK

Tej és Tejtermékek
XVIII. évfolyam, 12. szám, 2015

Megjelenik havonta
2015. december 18.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerző
Mándi-Nagy Dániel
mandi-nagy.daniel@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Tej és Tejtermékek piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Élőállat és Hús; Gabona és Ipari Növények piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:
Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis-kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Tejpiaci jelentés	4
Világ	4
Európai Unió.....	4
Magyarország	5
Agrárpolitikai hírek	6
Ábrák, táblázatok	7
Nyerstej.....	7
Tejtermékek	15
Tejfelvásárlás.....	22
Határidős jegyzések.....	27
Nemzetközi előrevetítések.....	31

Összefoglaló

Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 78,66 forint/kg volt 2015 novemberében. A zsirtartalom 0,08 százalékpontos és a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása hozzájárult a nyerstej árának 1 százalékos növekedéséhez novemberben az októberihez képest. Ugyanakkor a nyerstej ára 20 százalékkal csökkent az előző év azonos hónapjához viszonyítva. Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 86,68 forint/kg volt 2015 novemberében, egy hónap alatt 1 százalékkal nőtt, míg egy év alatt 15 százalékkal esett, és 10 százalékkal haladta meg a belpiaci árat.

Az EU tejfelvásárlása várhatóan 11 százalékkal, illetve 16,4 millió tonnával 164,1 millió tonnára nő 2025-re.

Kína tejtermelése 4 százalékkal nőhet 2015-ben az előző évihez viszonyítva. Kína teljestejpor-importja 40 százalékkal, 400 ezer tonnára, a sovány tejpore 21 százalékkal, 200 ezer tonnára csökkenhet ugyanekkor. A tejtermelés 2016-ban csak 1 százalékkal bővíthet. Kína tejtermékimportja várhatóan enyhén emelkedik 2016-ban, mivel a készletek csökkenhetnek és a belpiaci kereslet élénkülése meghaladhatja a tejtermelés növekedését.

Tejpiaci jelentés

Világ

A nyerstej termelői ára az Egyesült Államokban 29 százalékkal, az Európai Unióban 16 százalékkal, Új-Zélandon 13 százalékkal maradt el 2015 októberében az egy évvel korábbtól. A világpiacra a tejtermékek világszertei ára (FOB Óceánia) a 31–43. hét között folyamatosan emelkedett, azonban ezt követően termékenként eltérően alakult. A teljes tejpork értékesítési ára 2015 49. hetén 20 százalékkal, a sovány tejporké 13 százalékkal esett a 43. hetihez viszonyítva. A *Cheddar* sajt árának a 43–45. hét közötti 2 százalékos, az ömlesztett vaj 10 százalékos csökkenését követően, az előbbi nem változott, míg az utóbbi 4 százalékkal nőtt a 46–49. hét között. A még mindig alacsony árak ellenére a magas készlettség miatt Kína teljestejpor-importja 52 százalékkal, a vaj és vajolajé 27 százalékkal, a sovány tejporké 23 százalékkal esett 2015 első tíz hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Az Ausztrál Agrárgazdasági és Erőforrás-gazdálkodási Tudományok Hivatalának (*ABARES*) decemberi előrejelzése szerint az USA tejtermelése 2015-ben 1 százalékkal bővíthet. Az USA tejtermékexportja az idén csökken, mivel az erős dollár miatt romlik az USA-ból származó tejtermékek versenyképessége a világpiacra. A vaj és a sajt iránti erős belpiaci kereslet a belföldi árak magas szintjét okozta. A feldolgozók ennek következtében az exportra szánt vajat és sajtot is a belső piacon értékesítették. Az USA tejtermelése 2016-ban 2 százalékkal, 96,6 millió tonnára nőhet. A tejhozam javulhat, viszont a 2015. évinél alacsonyabb nyerstejárak miatt a tehénállomány nem változik. A vaj és a sajtárak 2016-ban a termelés növekedése és a bővülő vaj- és sajtimport miatt várhatóan csökkennek.

Új-Zéland tejtermelése a 2014 júniusától 2015 májusáig tartó szezon 4 százalékos növekedését követően, a 2015/2016. gazdasági évben 6 százalék körül csökkenhet. A termelés csökkenését a nyerstejárak jelentős esése okozhatja. A szigetországban a nyerstej termelői ára érzékeny a világpiaci tejtermékárak változására, mivel Új-Zéland tejtermelésének legnagyobb részét az exportra kerülő tejtermékek előállítására használja fel. A tejhasznú tehénállomány várhatóan 2 százalékkal csök-

ken 2015-ben, mivel az alacsony nyerstejárak és a magas szarvasmarhaárak miatt nő a kisebb tejhozamú tehenek vágása és a kedvezőtlen téli időjárás és a korai tavasz negatívan hatott a szezon elején a legelők állapotára. A legtöbb tejtermék exportja eshet a 2015/2016. szezonban a csökkenő tejtermelés következtében. A sajtjánál viszont a kivitel növekedésére lehet számítani, mivel a teljes tejporknál magasabb sajtárak hatására a feldolgozók inkább sajtot gyártanak és exportálnak. A teljes tejpork termelése így 3 százalékkal csökkenhet a megfigyelt időszakban.

Kína tejtermelése 4 százalékkal nőhet 2015-ben az előző évihez viszonyítva. Kína teljestejpor-importja 40 százalékkal, 400 ezer tonnára, a sovány tejporké 21 százalékkal, 200 ezer tonnára csökkenhet ugyanakkor. A behozatal csökkenését a magas készlettség, a tejtermelés emelkedése és a belpiaci fogyasztás növekedésének lassulása okozta. A tejtermelés 2016-ban csak 1 százalékkal bővíthet. Kína tejtermékimportja várhatóan enyhén emelkedik 2016-ban, mivel a készletek csökkenhetnek és a belpiaci kereslet élénkülése meghaladhatja a tejtermelés növekedését.

Oroszország tejtermelése 2 százalékkal mérséklődhet 2015-ben, mivel sok kistermelő abbahagyja a termelést az alacsony nyerstejárak és a magas inputköltségek miatt. A vajimport 27 százalékkal, a sajté 21 százalékkal csökkenhet az idén az előző évihez viszonyítva. A behozatal csökkenését a meghatározó kereskedelmi partnerekkel szembeni importtilalom és az orosz rubel leértékelődése okozza, ami drágábbá tette az importtermékeket a belpiacon előállított termékekkel szemben. A tejtermelés enyhén tovább csökkenhet 2016-ban. A tejtermékimport ismét kevesebb lehet, mivel az orosz gazdaság várhatóan tovább romlik, aminek negatív hatása lesz az importkeresletre, továbbá Oroszország kiterjesztette az importtilalmat egészen 2016 augusztusáig.

Európai Unió

A nyerstej azonnali (spot) piaci ára Olaszországban a 46–51. hét között 6 százalékkal csökkent, míg Hollandiában a 45–51. hét között 43 százalékkal csökkent. Hollandiában a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel 4,4 százalék zsírtartalomra vonatkozóan

14,5 euró/100 kg volt az 51. héten. Az olaszországi Veronában a nyerstej spot piaci ára december 14-én áfa nélkül, szállítási költséggel 33,5 euró/100 kg, a Németországból és Ausztriából származó 3,6 százalékos zsírtartalmú nyerstejé 30 euró/100 kg, a fölözötté 14,5 euró/100 kg volt. Olaszországban, Lodi városában november 30-án a nyerstej spot piaci ára áfa nélkül, szállítási költséggel, 60 napos fizetési határidővel 34,5 euró/100 kg, a 3,6 százalékos zsírtartalmú Franciaországból származó nyerstejé 33 euró/100 kg, a Németországból származóé 33,5 euró/100 kg, a fölözötté 19 euró/100 kg volt.

A németországi Élelmiszer-gazdasági Kutató Központ (*ife*) havi rendszerességgel közzéteszi a nyerstej alapanyagértékét 4,0 százalékos zsír- és 3,4 százalékos fehérje beltartalomra vonatkozóan. Az alapanyagérték tükrözi a nyerstej összetevőinek (zsír, fehérje) árát, amelyet a hannoveri és a kempteni árutőzsde vaj és sovány tejpor jegyzései alapján határoznak meg. A zsírtarték nem változott, míg a fehérjeérték 6 százalékkal csökkent, így az alapanyagérték 3 százalékkal volt alacsonyabb 2015 novemberében az előző havhoz képest.

Németországban az ömlesztett vaj értékesítési ára a 45–51. hét között 6 százalékkal, a sovány tejporé a 43–51. hét között 9 százalékkal csökkent. A kempteni árutőzsdén a 25 kg kiszerelésű ömlesztett vaj értékesítési ára 290 euró/100 kg, a 25 kg kiszerelésű zsákos, élelmezési célú (intervenciós minőségű) sovány tejporé 168 euró/100 kg volt. Az intervenciós árszintnél az ömlesztett vaj ára 31 százalékkal magasabb, míg a sovány tejporé 4 százalékkal alacsonyabb volt a vizsgált héten.

Az Európai Bizottság adatai szerint az Európai Unióban 2015. július 13-a és december 13-a között sovány tejporból 30 353 tonna került intervenciós felajánlásra, míg a vaj intervenciós készlete továbbra is üres maradt. A vaj magántárolási felajánlása 2014 szeptembere és 2015. december 13-a között 158 704 tonna, a sovány tejporé ugyanebben az időszakban 63 091 tonna volt. A sajt magántárolási támogatására október 19-e és december 13-a között 28 800 tonna kérelem érkezett, amelyből 15 051 tonnára kötöttek szerződést. A vaj magántárolási készlete október végén 74 220 tonna, a sovány tejporé 27 683 tonna volt.

Az Európai Bizottság decemberben megjelent közléstávú projekciója szerint 2014 és 2025 között az Európai Unióban a tejhozam 19 százalékkal, 8001 kg/tehenre javulhat, míg a tejhasznú tehenállomány 8 százalékkal, 21,5 millió egyedre csökkenhet, így a tehéntej

termelése 9 százalékkal, 173,9 millió tonnára emelkedhet. A növekedést a világpiacon kereslet élénkítése és a továbbra is erőteljes belpiaci fogyasztás teheti lehetővé. Az EU-13-ban a tejhozam 32 százalékkal, 6463 kg/tehenre nőhet, míg a tejhasznú tehenek száma 19 százalékkal, 4,4 millió egyedre csökkenhet, így a tehéntej termelése 4 százalékkal, 29,9 millió tonnára bővíthet a vizsgált időszakban. Az EU-15-ben a tejhozam várhatóan 15 százalékkal, 8396 kg/tehenre emelkedhet, míg a tejhasznú tehenek száma 4 százalékkal, 17,1 millió egyedre csökkenhet, így a tehéntej termelése 10 százalékkal, 144,1 millió tonnára bővíthet ugyanebben az összehasonlításban.

Az EU tejfelvásárlása várhatóan 11 százalékkal, illetve 16,4 millió tonnával 164,1 millió tonnára nő 2025-re. Az EU-15 tejfelvásárlása 13,5 millió tonnával (+14 százalékos), az EU-13-é viszont csak 2,9 millió tonnával (+11 százalékos) bővíti. Az EU-13-ban a felvásárlás növekedéséhez az is hozzájárulhat, hogy a tejfelvásárlás termelésen belüli részaránya a 2014. évi 73 százalékról 2025-re 80 százalékra emelkedhet. A tejfelvásárlás legerőteljesebb növekedésére Írországon, Lengyelországon, Dániában, Észtországon és Lettországon lehet számítani. Az EU átlagának megfelelő növekedés várható Németországon, Franciaországon, az Egyesült Királyságon és Hollandiában. A termelői és feldolgozó beruházások megállíthatják a tejtermelés csökkenését, és ezt követően növekedést segíthetnek elő az Egyesült Királyságon, Csehországon, Szlovákián és Magyarországon. A tejfelvásárlás várhatóan csökken Finnországon, Svédországon és Görögországon.

Magyarország

Magyarországon a nyerstej országos termelői átlagára 78,66 forint/kg volt 2015 novemberében. A zsírtartalom 0,08 százalékpontos és a fehérjetartalom 0,02 százalékpontos javulása hozzájárult a nyerstej árának 1 százalékos növekedéséhez novemberben az októberihez képest. Ugyanakkor a nyerstej ára 20 százalékkal csökkent az előző év azonos hónapjához viszonyítva. A nyerstej felvásárlása a 2014. novemberit 4 százalékkal haladta meg, míg a 2015. októberitől 4 százalékkal maradt el. Az Európai Bizottság adatai szerint az év első kilenc hónapjában Magyarországon 5,4 százalékkal nőtt a nyerstej felvásárlása az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Egyedül Írországon figyelhető meg a hazánál erőteljesebb, 9,9 százalékos felvásárlás-bővülés.

Magyarországon a nyerstej kiviteli ára 86,68 forint/kg volt 2015 novemberében, egy hónap alatt 1 százalékkal nőtt, míg egy év alatt 15 százalékkal esett, és 10 százalékkal haladta meg a belpiaci árat. Az AKI PÁIR adatai szerint a nyerstej kiszállítása 2 százalékkal nőtt novemberben az előző év azonos hónapjához viszonyítva, ezen belül a termelők és a kereskedők 4 százalékkal kevesebb, míg a feldolgozók 10 százalékkal több nyerstejet exportáltak. A termelők és a kereskedők nyerstejkivitele 28 százalékkal haladta meg a feldolgozókét a vizsgált hónapban.

Az AKI PÁIR adatai szerint a tehéntúró belföldi értékesítési ára 17 százalékkal, a 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos friss tejé 14 százalékkal, a tejfölé 13 százalékkal, a trappista sajté 12 százalékkal csökkent 2015 novemberében az előző év azonos hónapjához képest. A KSH adatai szerint a trappista tömbsajt fogyasztói ára 11 százalékkal, a pasztörözött, 2,8 százalékos zsírtartalmú friss tejé 10 százalékkal volt alacsonyabb ugyanebben az összehasonlításban.

A KSH adatai szerint Magyarországon a tej és tejtermékek összes értékesítésének nettó árbevétele 2014-ben 246 milliárd forint volt, 16 százalékkal nőtt egy év alatt, és az élelmiszeri-ipari termékek értékének 10 százalékát tette ki. A tejtermékek nettó értékesítési árbevételének 83 százalékát a belpiaci, 17 százalékát a külpiaci forgalom adta. A belpiaci értékesítés árbevétele 14 százalékkal, az exporté 32 százalékkal nőtt egy év alatt. A tejsavó termelése a másfélszeresére, 256 151 tonnára, a sajt és túró termékcsoporté 17 százalékkal, 102 934 tonnára, a folyadéktejé 10 százalékkal, 546 493 tonnára, illetve 531 449 ezer literre nőtt, míg a vaj és vajkrém termékcsoporté 1 százalékkal, 8 945 tonnára, a savanyított tejtermékeké 5 százalékkal, 135 223 tonnára csökkent.

A vaj és vajkrém termékkategórián belül a vaj termelése 3 százalékkal, 4 305 tonnára nőtt, míg a vajkrémé 4 százalékkal, 4 640 tonnára csökkent. A sajt és túró termékcsoportjában belül a friss sajt termelése 23 százalékkal, 50 471 tonnára, az egyéb sajtoké 20 százalékkal, 34 368 tonnára nőtt, míg az ömlesztett sajté 2 százalékkal, 18 095 tonnára csökkent. A savanyított tejtermékek közül az aludttej és a tejföl termékcsoport termelése 6 százalékkal, 104 329 tonnára nőtt, míg az ízesített termékeké 31 százalékkal, 30 893 tonnára csökkent.

A KSH háztartási, költségvetési és életkörülmény adatfelvétel (COICOP) 2014. évre vonatkozó eredményei szerint a tej egy főre jutó fogyasztása 48,6 literrel 46,5 literre, a joghurt, kefir és tejföl termékcsoporté 11,7 literrel 11,4 literre csökkent, a sajt és túróé 5,7 kg-on stagnált, míg a vaj és vajkrémé 0,9 kg-ról 1 kg-ra nőtt. A vaj helyettesítőjeként számon tartott margarin fogyasztása 3,4 kg-ról 3,2 kg-ra csökkent, ami hozzájárulhatott a vaj fogyasztásának kismértékű növekedéséhez. A tej fogyasztása a Közép-Dunántúlon 14 százalékkal, a Dél-Dunántúlon 5 százalékkal, a Nyugat-Dunántúlon 2 százalékkal, Észak-Magyarországon 1 százalékkal több, míg az Észak-Alföldön 1 százalékkal, Közép-Magyarországon 4 százalékkal, a Dél-Alföldön 7 százalékkal kevesebb volt az országos átlaghoz viszonyítva. A legmagasabb jövedelmi tizedbe tartozók tejből 66 százalékkal, vaj és vajkrémből kétszer, a joghurt, kefir és tejföl termékcsoportból csaknem háromszor, sajt és túróból háromszor többet fogyasztottak a legalacsonyabb jövedelmi tizedhez viszonyítva. A nyugdíjas háztartásokban a tej egy főre jutó fogyasztása 33 százalékkal, a sajt és túróé 37 százalékkal, a joghurt, kefir, tejföl termékcsoporté 39 százalékkal, a vaj és vajkrémé 20 százalékkal haladta meg az országos átlagot.

Agrárpolitikai hírek

- A Bizottság (EU) 2015/2235 végrehajtási rendelete (2015. december 2.) elosztási együtthatót állapított meg a Dominikai Köztársaságba exportálandó egyes tejtermékekre vonatkozó kiviteliengedély-kérelmekre vonatkozóan.
- Az Európai Bizottság december 3-ai közleménye szerint az Európai Unió és Vietnam között 2015. dec-

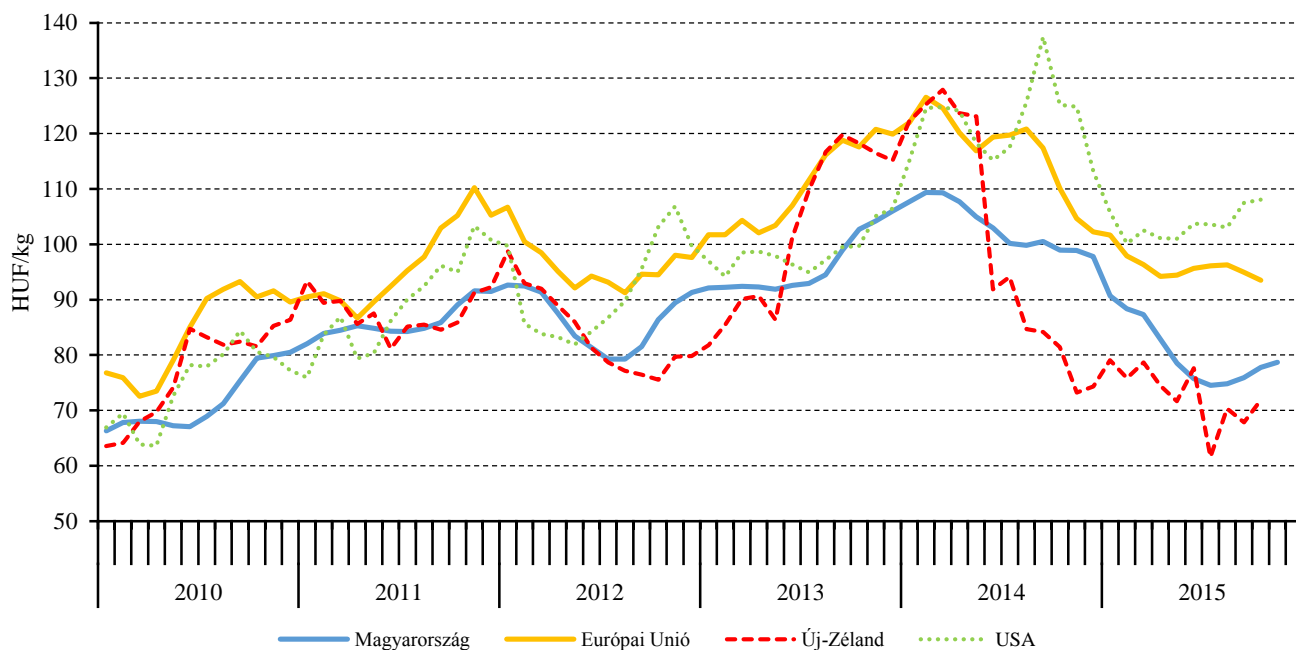
ember 2-án aláírt szabadkereskedelmi egyezmény értelmében 3–5 éven belül teljesen szabaddá válik a Vietnamba szállított tejtermékek kivitele.

- Az Európai Unió hivatalos lapjának 2015. november 25-ei száma szerint az Európai Unió és a Koreai Köztársaság között 2010. október 6-án Brüsszelben aláírt szabadkereskedelmi megállapodás 2015. december 13-án lépett hatályba.

Ábrák, táblázatok

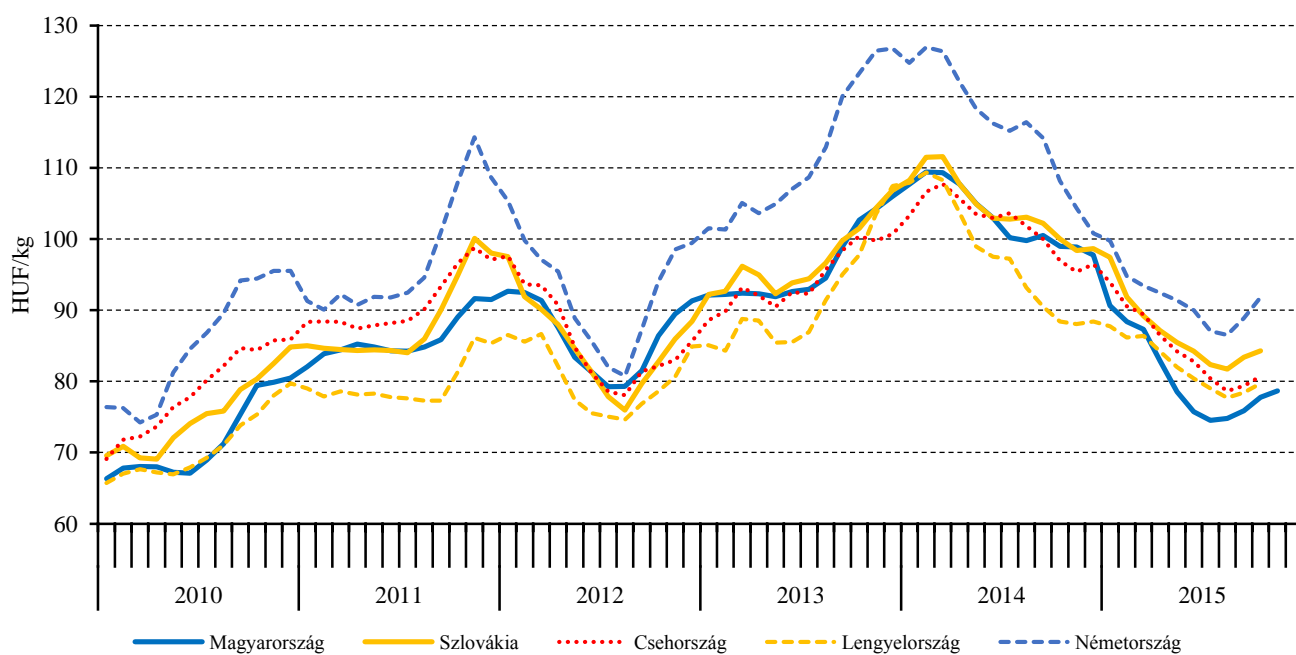
Nyerstej

1. ábra: A nyerstej havi termelői árának alakulása a világon (2010-2015)

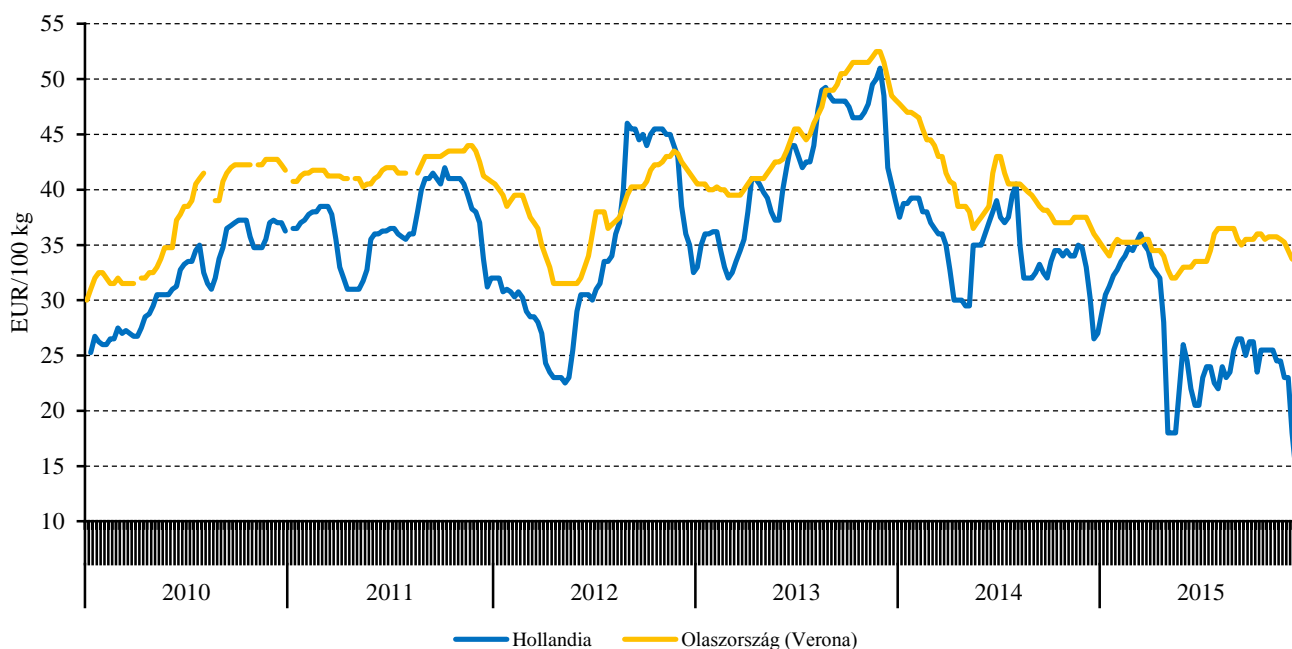
Forrás: AKI PÁIR, LTO, USDA

2. ábra: A nyerstej havi termelői ára néhány európai országban (2010-2015)

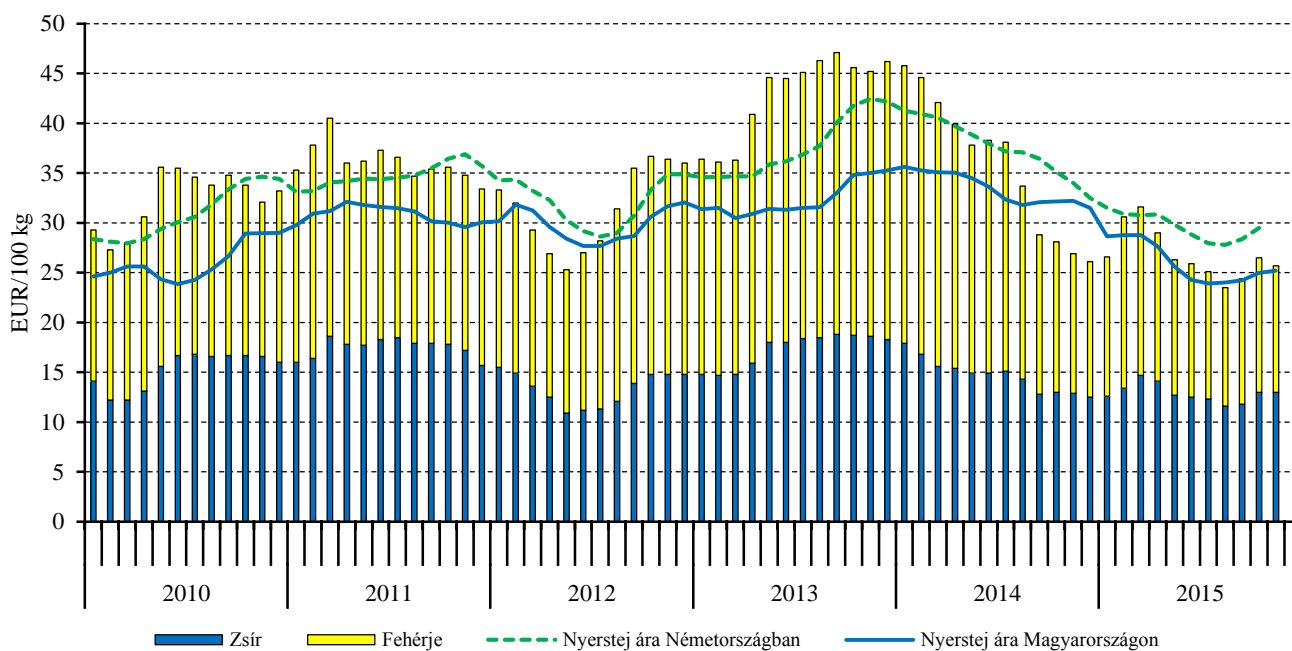
Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR, GUS, BLE-BMELV-Európai Bizottság

3. ábra: A nyerstej heti azonnali (spot) piaci ára Olaszországban és Hollandiában (2010-2015)

Forrás: CCIAA di Verona, DCA-Markt

4. ábra: A nyerstej havi alapanyagértéke és ára Németországban, a nyerstej ára Magyarországon (2010-2015)

Forrás: ife, BLE-BMELV, Európai Bizottság, AKI PÁÍR

1. táblázat: **A nyerstej termelői ára^{a)} Magyarországon**

	Körzetek			Országos				
	Alföld ^{b)}	Dunántúl ^{c)}	Észak-Magyarország ^{d)}	2014. XI.	2015. X.	2015. XI.	2015. XI./ 2014. XI. (százalék)	2015. XI./ 2015. X. (százalék)
Alapár (HUF/kg)	75,50	73,64	81,20	94,71	74,40	74,64	78,81	100,33
Felvásárlás (tonna)	32 212	52 542	3 797	85 141	91 902	88 551	104,01	96,35
Átlagár (HUF/kg)	79,23	77,99	83,27	98,86	77,78	78,66	79,57	101,13
Fehérje (százalék)	3,42	3,42	3,40	3,41	3,40	3,42	100,26	100,53
Zsír (százalék)	3,87	3,85	3,74	3,84	3,77	3,85	100,36	102,14

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.

^{b)} A feldolgozó székhelye szerint Alföld: Észak-Alföldi régió, Dél-Alföldi régió.

^{c)} A feldolgozó székhelye szerint Dunántúl: Közép-Dunántúli régió, Nyugat-Dunántúli régió, Dél-Dunántúli régió.

^{d)} A feldolgozó székhelye szerint Észak-Magyarország: Budapest, Pest megye, Észak-Magyarországi régió.

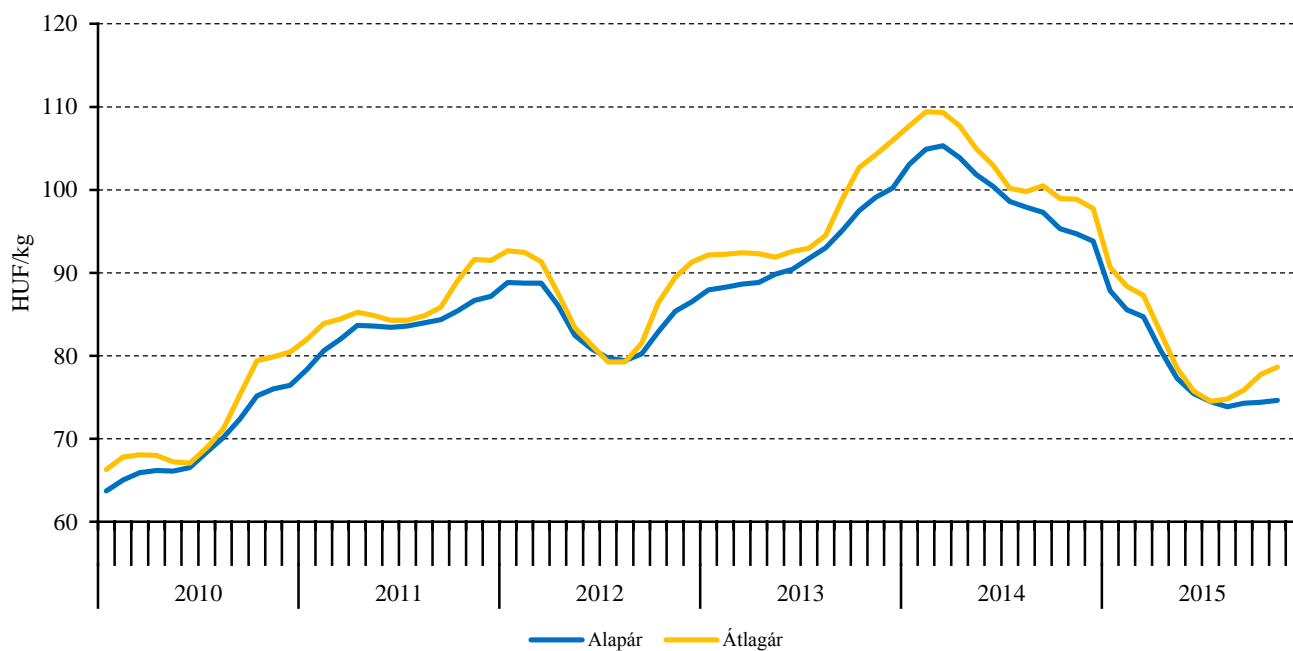
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A nyerstej kiviteli ára^{a)} Magyarországon**

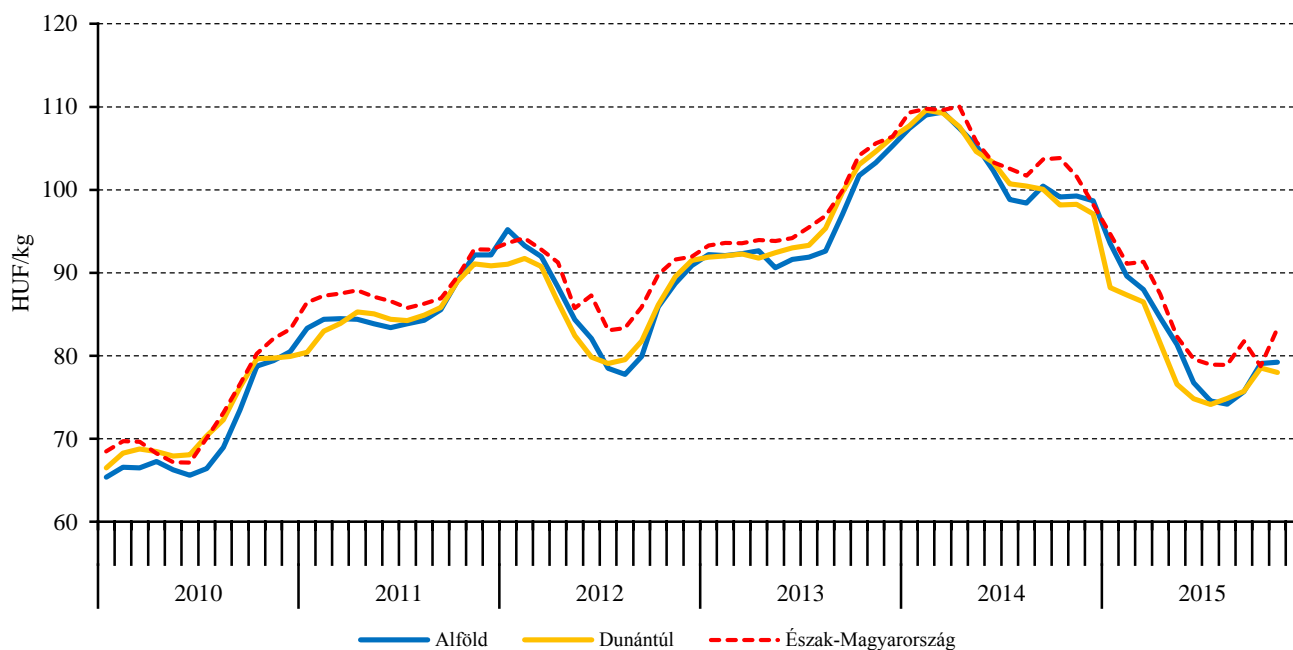
	2014. XI.	2015. X.	2015. XI.	2015. XI./ 2014. XI. (százalék)	2015. XI./ 2015. X. (százalék)
Mennyiség (tonna)	16 390	15 729	16 666	101,68	105,95
Átlagár (HUF/kg)	101,67	86,05	86,68	85,25	100,73
Fehérje (százalék)	3,32	3,28	3,33	100,33	101,54
Zsír (százalék)	3,78	3,67	3,76	99,32	102,27

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és teljes tejre vonatkozik.

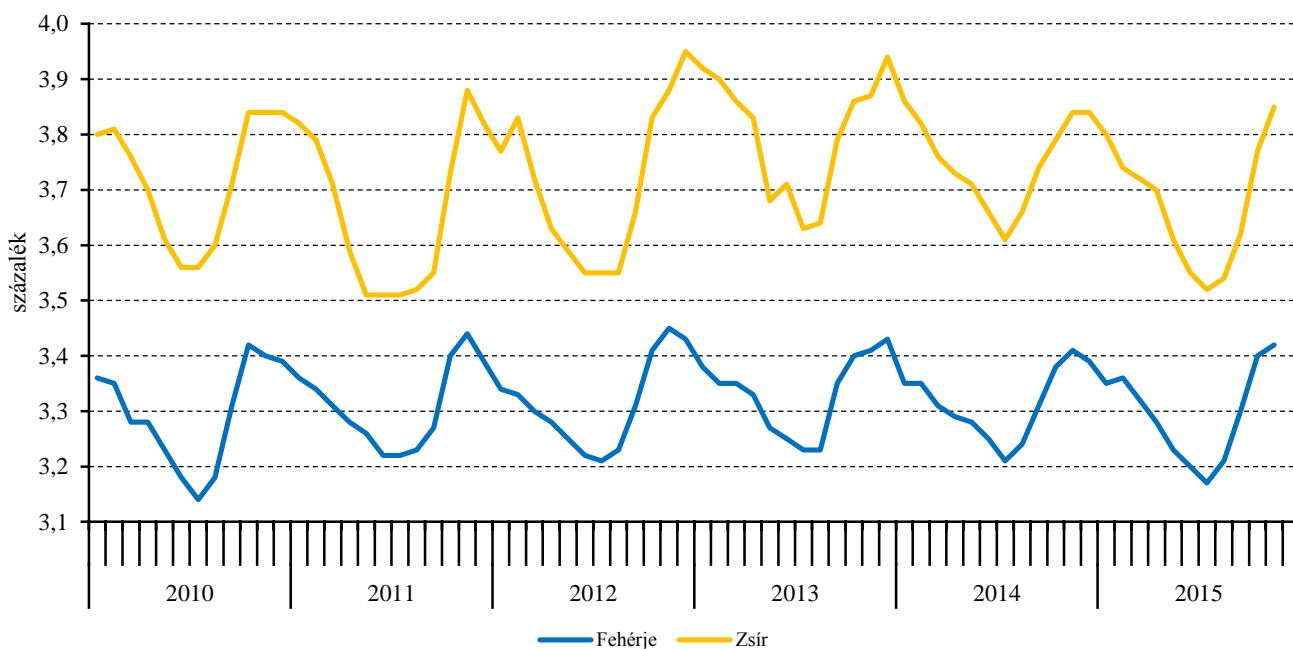
Forrás: AKI PÁIR

5. ábra: A nyerstej országos havi termelői alap- és átlagára^{a)} Magyarországon (2010-2015)

^{a)} A nyerstej valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

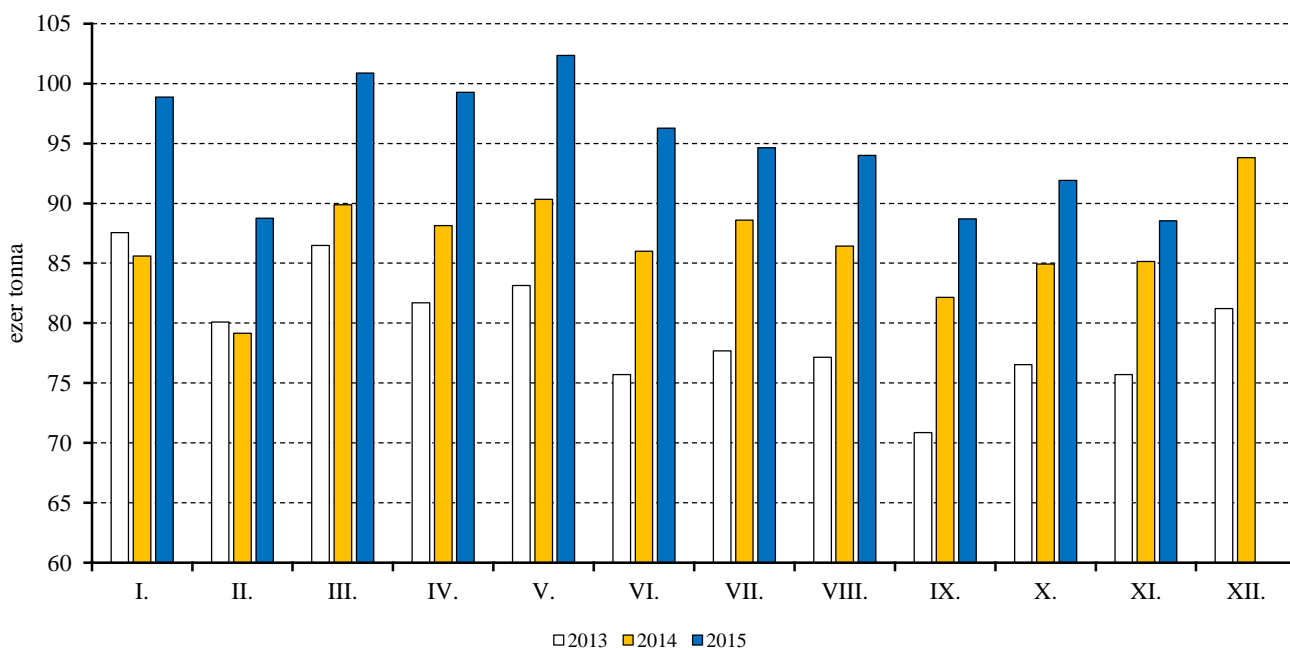
6. ábra: A nyerstej havi termelői átlagára^{a)} régióként Magyarországon (2010-2015)

^{a)} A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre és összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

7. ábra: A nyerstej havi beltartalma^{a)} Magyarországon (2010-2015)

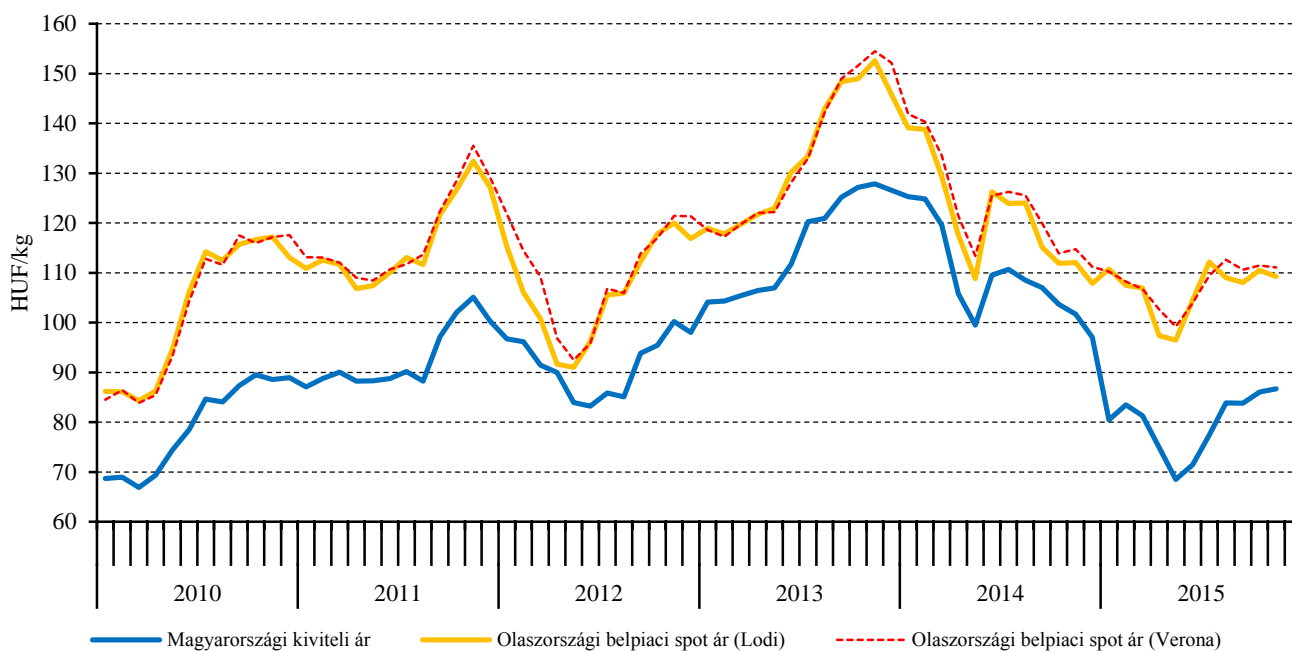
^{a)} A nyerstej beltartalma összes minőségi kategóriára vonatkozik.
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra: A felvásárolt nyerstej havi mennyisége Magyarországon (2013-2015)

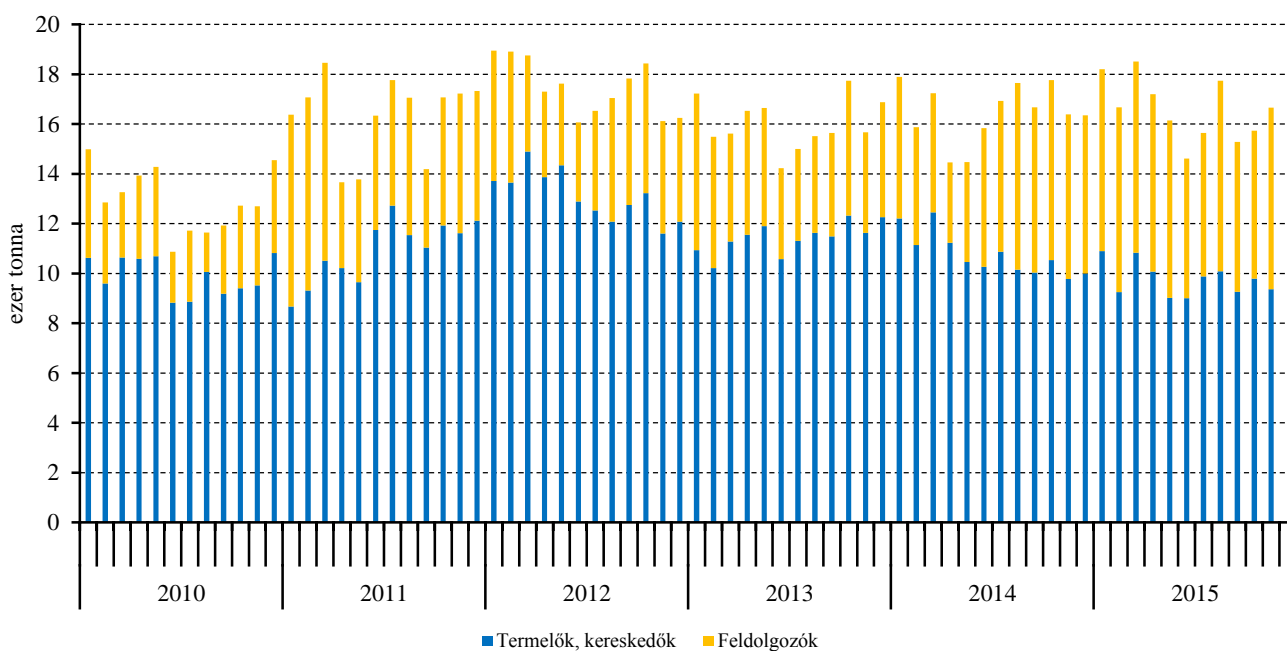
Forrás: AKI PÁIR

9. ábra: A teljes nyerstej havi kiviteli ára Magyarországon és a nyerstej ára Olaszországban (2010-2015)

Forrás: AKI PÁIR, CCIAA di Lodi, CCIAA di Verona

10. ábra: A termelők, a kereskedők és a feldolgozók havi nyerstejkivitele Magyarországon (2010-2015)

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat: A nyerstej ára az Európai Unióban (2015. december 9-ig beérkezett adatok)

	2014. X.		2015. IX.		2015. X.		2015. X./ 2014. X. (százalék)	2015. X./ 2015. IX. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Ausztria	37,49	115,32	32,87	102,92	34,12	106,19	92,08	103,18
Belgium	32,28	99,29	27,35	85,64	28,27	87,98	88,61	102,73
Dánia	36,00	110,74	29,93	93,71	30,58	95,17	85,94	101,56
Egyesült Királyság	36,95	113,66	31,37	98,22	33,05	102,86	90,50	104,72
Finnország	44,69	137,47	38,17	119,51	38,52	119,88	87,20	100,31
Franciaország	36,25	111,51	32,23	100,92	31,52	98,10	87,97	97,21
Görögország	42,22	129,87	41,80	130,88	41,86	130,28	100,32	99,54
Hollandia	37,00	113,81	28,50	89,24	29,00	90,26	79,31	101,14
Írország	38,17	117,41	29,13 ^{a)}	91,21	29,13 ^{b)}	90,66	77,22	99,40
Luxemburg	34,56	106,31	29,55	92,52	30,75	95,70	90,02	103,44
Németország	35,14	108,09	28,38	88,86	29,50	91,81	84,94	103,32
Olaszország	36,77	113,10	33,76	105,71	33,93	105,60	93,37	99,90
Portugália	34,09	104,86	28,60	89,55	28,65	89,17	85,04	99,58
Spanyolország	33,11	101,85	29,51	92,40	30,00 ^{a)}	93,37	91,67	101,05
Svédország	35,99	110,71	30,88	96,69	32,73	101,86	92,01	105,35
Ciprus	57,02	175,39	55,47	173,68	56,45	175,69	100,17	101,16
Csehország	31,57	97,11	25,42	79,59	26,01	80,95	83,36	101,71
Észtország	25,54	78,56	22,60	70,76	22,87 ^{a)}	71,18	90,61	100,59
Lengyelország	29,64	91,17	26,56	83,16	27,31	85,00	93,23	102,21
Lettország	23,33	71,76	20,35	63,72	20,97	65,26	90,94	102,42
Litvánia	24,37	74,96	20,12	63,00	22,06	68,66	91,60	108,98
Magyarország	32,14	98,96	24,23	75,89	24,99	77,78	78,60	102,49
Málta	47,61	146,45	49,60	155,30	49,34	153,56	104,85	98,88
Szlovákia	32,49	99,94	26,63	83,38	27,08	84,28	84,33	101,08
Szlovénia	32,39	99,63	28,02	87,73	28,52	88,76	89,09	101,17
Bulgária	33,45	102,89	27,85	87,20	28,44	88,51	86,02	101,50
Románia	30,62	94,19	25,27	79,12	26,96	83,91	89,09	106,05
Horvátország	34,62	106,49	31,68	99,19	32,04	99,72	93,64	100,53
EU-28	35,34	108,71	29,91	93,65	30,49	94,89	87,29	101,32

^{a)} A tagállam becslése.

^{b)} Az Európai Bizottság (DG-AGRI C3) becslése

Megjegyzés: A nyerstej ára valós beltartalmi értékekre vonatkozik. Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.

Forrás: AKI PÁIR, Európai Bizottság

4. táblázat: A nyerstej ára a harmadik országokban

Ország	2014. X.		2015. IX.		2015. X.		2015. X./ 2014. X. (százalék)	2015. X./ 2015. IX. (százalék)
	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg	EUR/100 kg	HUF/kg		
Argentína	28,71	90,05	24,77	78,07	24,50	77,50	85,32	98,90
Brazília	33,45	103,04	23,72	74,40	23,58	73,45	70,50	99,42
Japán	73,00	224,51	74,75	233,88	76,61	238,42	104,94	102,49
Svájc	54,41	167,45	56,71	177,48	–	–	–	–
Új-Zéland	26,45	81,41	21,67	67,85	23,08	71,84	87,26	106,51
USA	43,37	133,42	34,43	107,65	34,78	108,20	80,18	101,02

Megjegyzés: Új-Zéland 4,2 százalék zsír-, 3,4 százalék fehérje-, USA 3,7 százalék zsírtartalom. Átszámítva az MNB és az ECB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: SAGPyA, CEPEA, JSB, BLW, LTO, USDA

5. táblázat: A nyerstej ára^{a)} az Európai Unió meghatározó tejfeldolgozóinál

Ország	Feldolgozó	2014. X.	2015. IX.	2015. X.	EUR/100 kg	
					2015. X./ 2014. X. (százalék)	2015. X./ 2015. IX. (százalék)
Belgium	Milcobel	31,64	31,64	26,39	83,41	83,41
Németország	Müller (Leppersdorf)	33,11	33,11	26,87	81,15	81,15
Németország	DMK	33,99	33,99	25,19	74,11	74,11
Dánia	Arla Foods	33,70	33,70	28,55	84,72	84,72
Finnország	Hämeenlinnan Osuusmeijeri	46,34	46,34	39,74	85,76	85,76
Franciaország	Bongrain CLE (Basse Normandie)	36,15	36,15	32,45	89,76	89,76
Franciaország	Danone (Pas de Calais)	34,95	34,95	30,15	86,27	86,27
Franciaország	Lactalis (Pays de la Loire)	34,21	34,21	31,14	91,03	91,03
Franciaország	Sodiaal	42,04	42,04	33,14	78,83	78,83
Nagy-Britannia	Dairy Crest (Davidstow)	40,55	40,55	36,99	91,22	91,22
Nagy-Britannia	First Milk	32,40	32,40	28,64	88,40	88,40
Írország	Glanbia	30,50	30,50	23,99	78,66	78,66
Írország	Kerry Agribusiness	32,02	32,02	26,52	82,82	82,82
Olaszország	Granarolo (North)	43,87	43,87	38,29	87,28	87,28
Hollandia	DOC Kaas	30,65	30,65	24,19	78,92	78,92
Hollandia	Friesland Campina	35,99	35,99	28,20	78,36	78,36
EU átlag	-	35,76	35,76	30,03	83,98	83,98

^{a)} Adó nélkül, 4,2 százalék zsír- és 3,4 százalék fehérjetartalomra vonatkozóan, csíraszám 24 999 és szomatikus sejtszám 249 999.
Forrás: LTO

Tejtermékek

6. táblázat: A folyadéktej feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	2014. XI.	2015. X.	2015. XI.	2015. XI./ 2014. XI. (százalék)	2015. XI./ 2015. X. (százalék)
Polytej, 2,8 százalékos zsírtartalom	150,71	125,61	126,90	84,20	101,03
Dobozos tej, 2,8 százalékos zsírtartalom	160,35	138,80	138,08	86,11	99,48
Dobozos tartós tej, 2,8 százalékos zsírtartalom	161,54	142,00	143,05	88,55	100,74
Dobozos tartós tej, 1,5 százalékos zsírtartalom	134,54	112,99	111,04	82,54	98,27

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A tejtermékek feldolgozói értékesítési ára Magyarországon

Megnevezés	2014. XI.	2015. X.	2015. XI.	2015. XI./ 2014. XI. (százalék)	2015. XI./ 2015. X. (százalék)
Adagolt vaj	1 444,61	1 283,05	1 277,06	88,40	99,53
Natúr vajkrém	866,32	791,13	805,56	92,99	101,82
Tehéntúró	695,53	583,58	580,80	83,50	99,52
Tejföl	422,64	371,43	367,19	86,88	98,86
Natúr joghurt	330,81	233,93	232,77	70,37	99,51
Gyümölcsös joghurt	410,78	324,38	333,96	81,30	102,95
Kefír	292,30	231,16	233,47	79,87	101,00
Trappista sajt	1 096,58	968,47	968,73	88,34	100,03
Ömlesztett sajt	1 094,61	1 002,35	993,66	90,78	99,13

Forrás: AKI PÁIR

8. táblázat: Magyarország tejtermék-külkereskedelmének mennyisége

Megnevezés	tonna					
	2014. I-IX.		2015. I-IX.		2015. I-IX./2014. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	82 418	318 297	85 067	345 277	103,21	108,48
0402 Tej és tejszín ^{b)}	9 092	634	5 810	223	63,90	35,16
0403 Kefir, joghurt	29 970	3 800	35 220	2 126	117,52	55,93
0404 Tejsavó	5 567	24 403	6 505	26 071	116,86	106,83
0405 Vaj és vajkrém	4 974	601	5 733	609	115,26	101,33
0406 Sajt és túró	35 662	16 035	39 041	17 513	109,48	109,21

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

Forrás: KSH

9. táblázat: Magyarország tejtermék-külkereskedelmének értéke

Megnevezés	ezer HUF					
	2014. I-IX.		2015. I-IX.		2015. I-IX./2014. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	14 693 018	39 127 146	13 034 179	32 779 905	88,71	83,78
0402 Tej és tejszín ^{b)}	5 822 447	607 482	3 516 161	178 226	60,39	29,34
0403 Kefir, joghurt	9 691 048	1 330 346	10 842 135	774 712	111,88	58,23
0404 Tejsavó	2 841 143	3 764 104	3 004 097	3 938 261	105,74	104,63
0405 Vaj és vajkrém	5 808 195	593 825	5 949 057	518 339	102,43	87,29
0406 Sajt és túró	36 679 049	20 482 869	34 348 884	21 477 044	93,65	104,85
Összesen	75 534 899	65 905 772	70 694 513	59 666 487	93,59	90,53

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

Forrás: KSH

10. táblázat: A tejtermékek külkereskedelmi ára Magyarországon

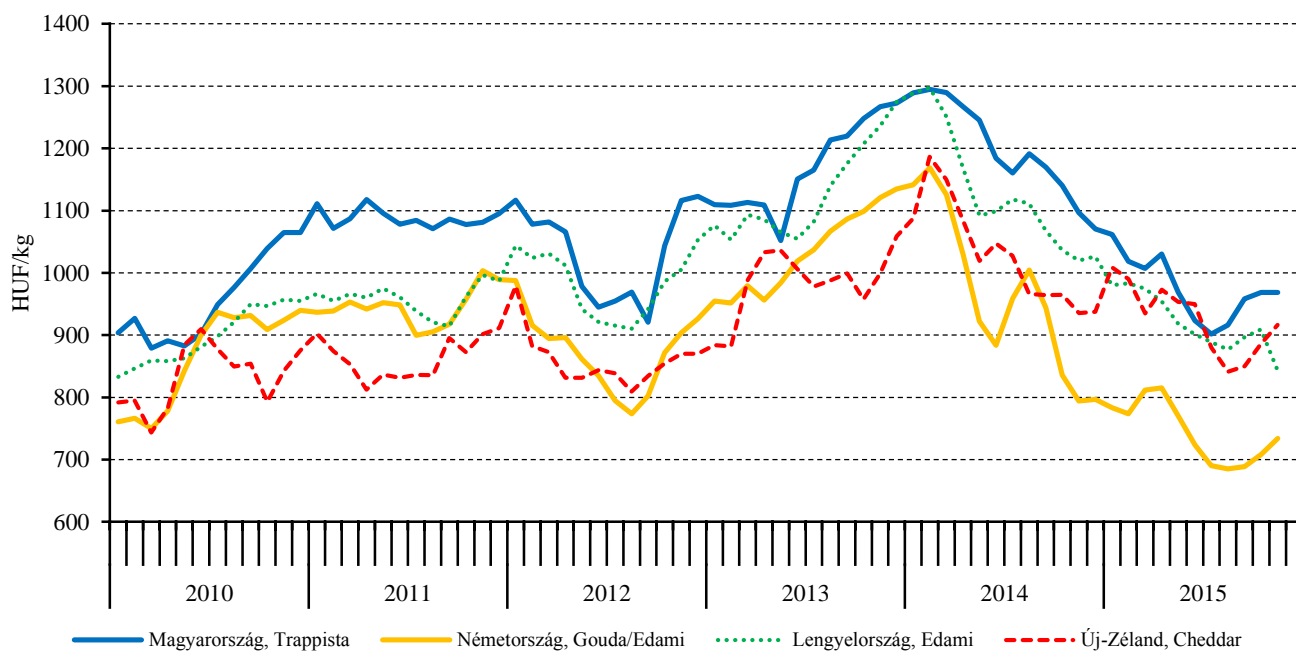
Megnevezés	HUF/kg					
	2015. I-IX.		2014. I-IX.		2015. I-IX./2014. I-IX. (százalék)	
	import	export	import	export	import	export
0401 Tej és tejszín ^{a)}	178,27	122,93	153,22	94,94	85,95	77,23
0402 Tej és tejszín ^{b)}	640,39	958,21	605,19	799,46	94,50	83,43
0403 Kefir, joghurt	323,36	350,06	307,84	364,45	95,20	104,11
0404 Tejsavó	510,38	154,25	461,81	151,06	90,48	97,93
0405 Vaj és vajkrém	1 167,71	988,39	1 037,72	851,44	88,87	86,14
0406 Sajt és túró	1 028,52	1 277,39	879,81	1 226,38	85,54	96,01

^{a)} Nem sűrítve, nem édesítve.

^{b)} Sűrítve vagy édesítve.

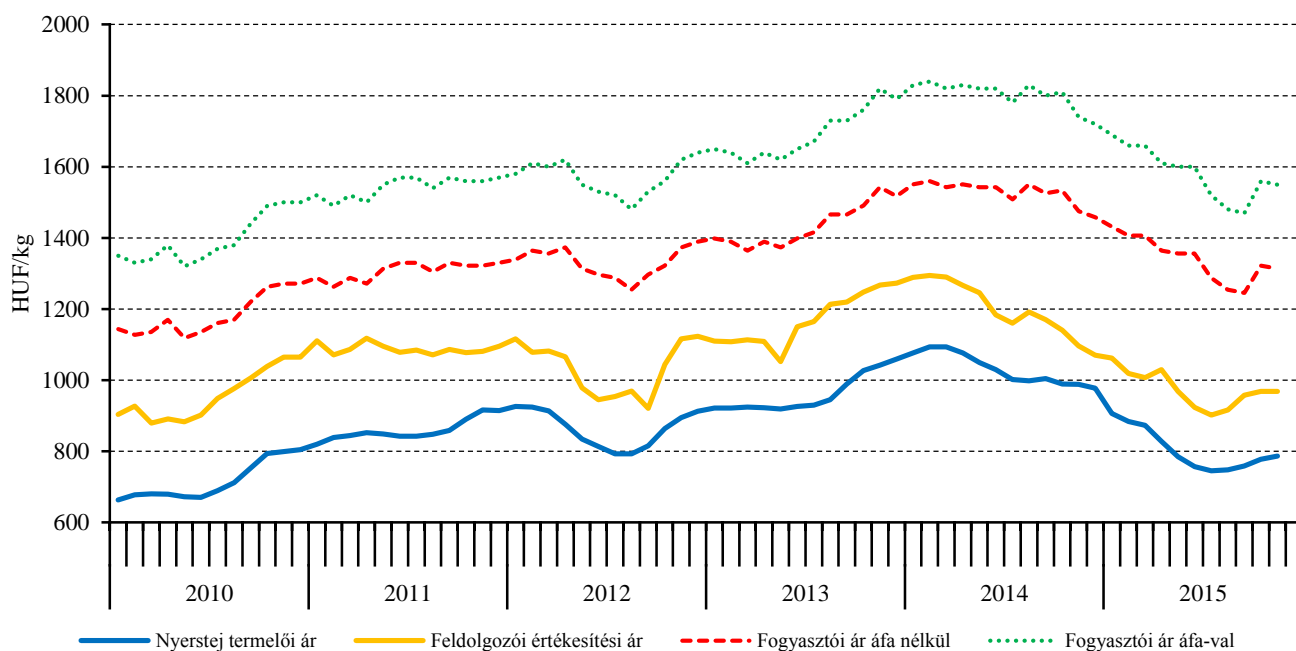
Forrás: KSH

11. ábra: A sajt havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

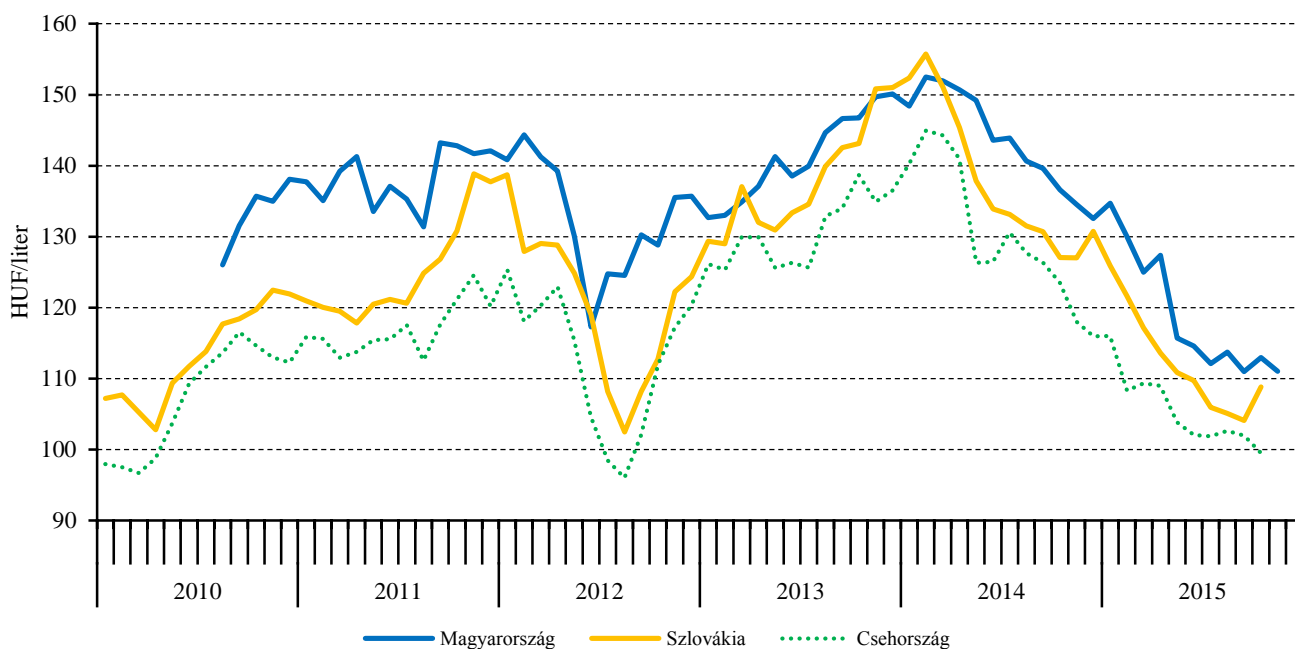
Forrás: AKI PÁIR, Kempteni árutózsde – ZMP, Hannoveri árutózsde – CLAL, GUS-ARR, USDA

12. ábra: A Trappista sajt fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2015)

Megjegyzés: A termelői ár 10 kg nyerstaj árának felel meg.

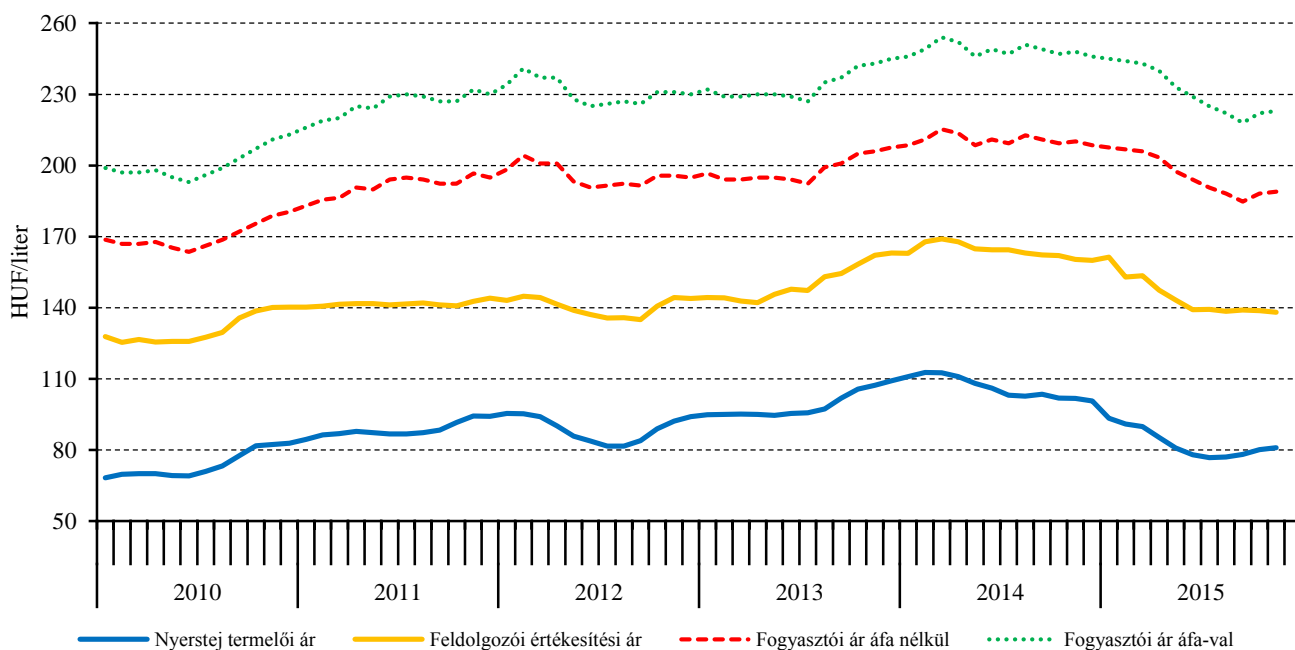
Forrás: AKI PÁIR, KSH

13. ábra: A folyadéktej^{a)} havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

^{a)} 1,5 százalékos zsírtartalom dobozos tartós.

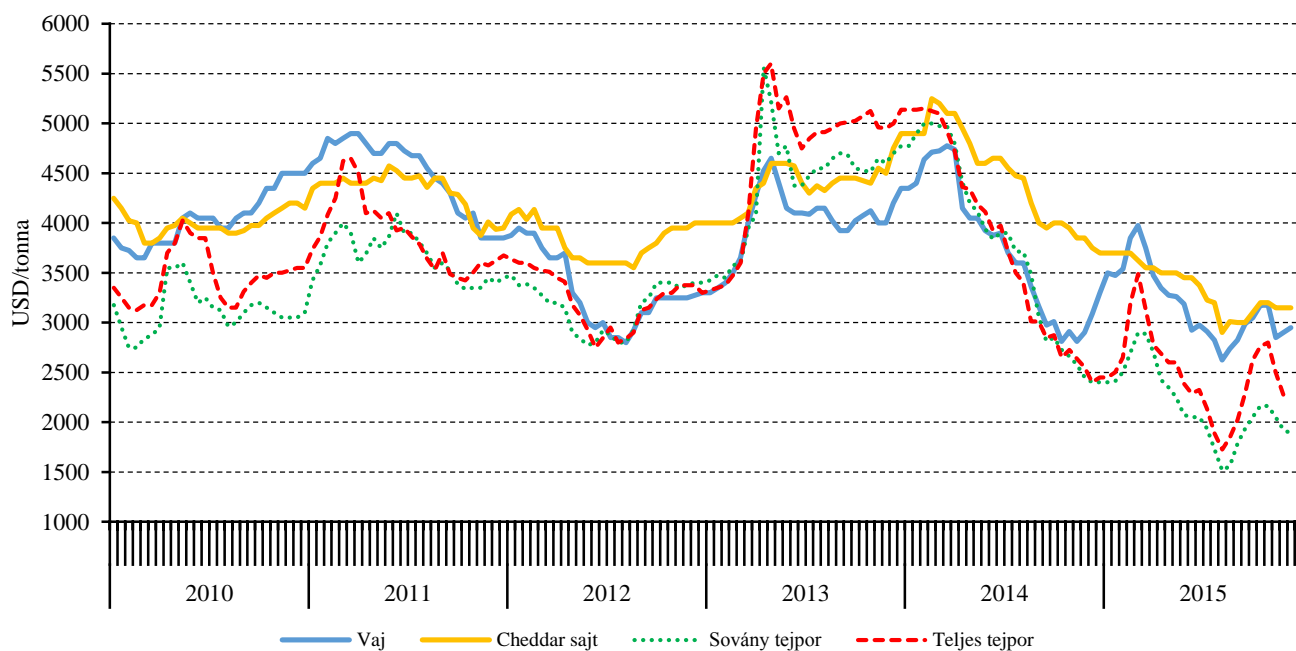
Forrás: AKI PÁIR, PPA ATIS, MZCR

14. ábra: A folyadéktej fázisárainak havi alakulása Magyarországon (2010-2015)

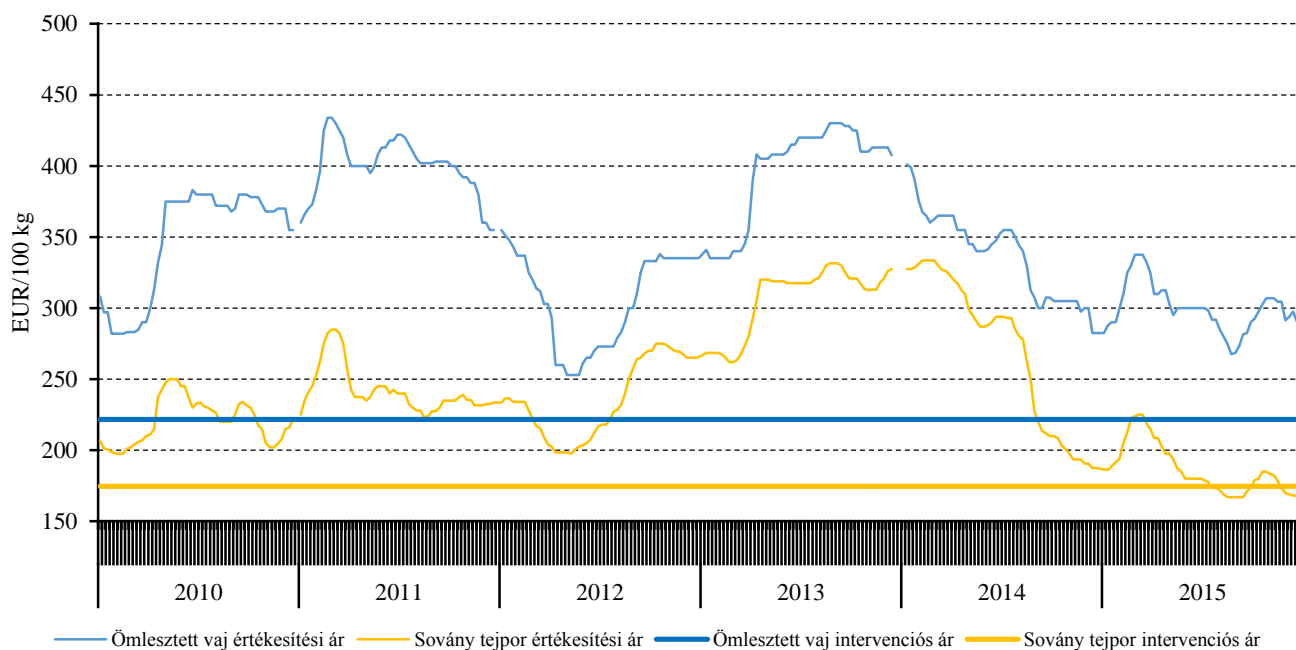
Megjegyzés: A feldolgozó értékesítési ár 2,8 százalékos zsírtartalmú dobozos friss tejre, a fogyasztói ár 2,8 százalékos zsírtartalmú pasztörözött tejre vonatkozik.

Forrás: AKI PÁIR, KSH

15. ábra: A tejtermékek kétheti világgpiaci^{a)} értékesítési ára (2010-2015)

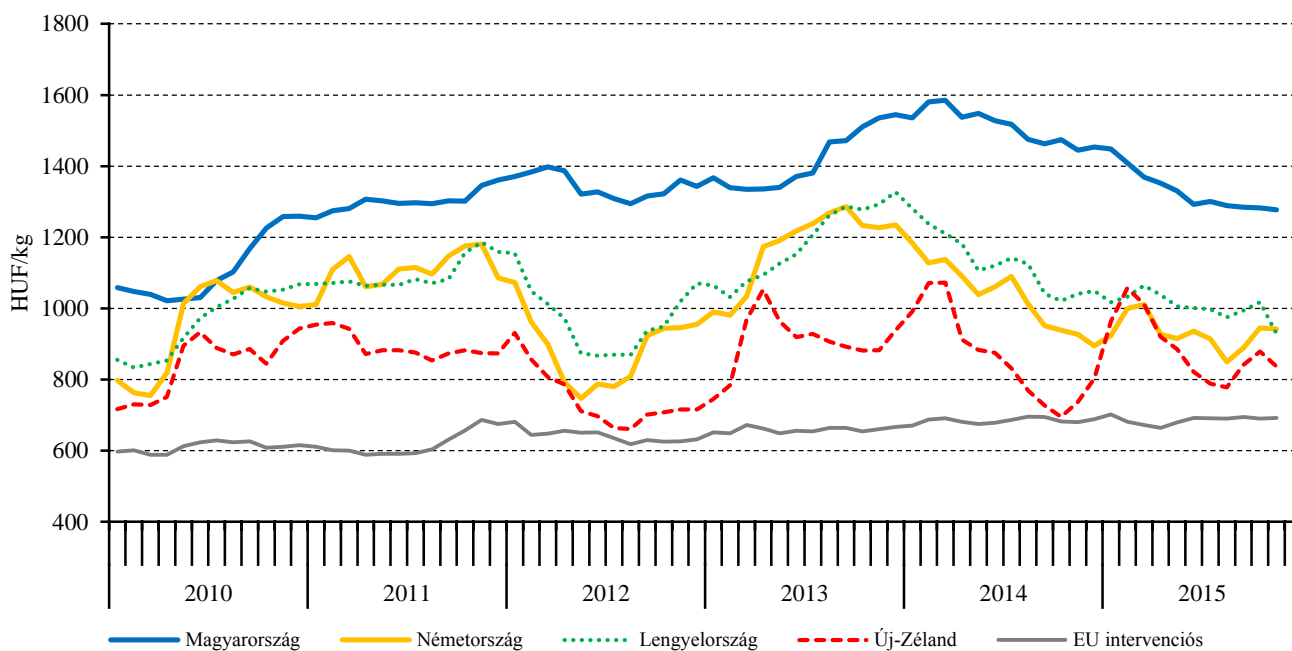
^{a)} FOB Óceánia.
Forrás: USDA

16. ábra: Az ömlesztett vaj és a sovány tejpor heti értékesítési és intervenciósi ára Németországban (2010-2015)

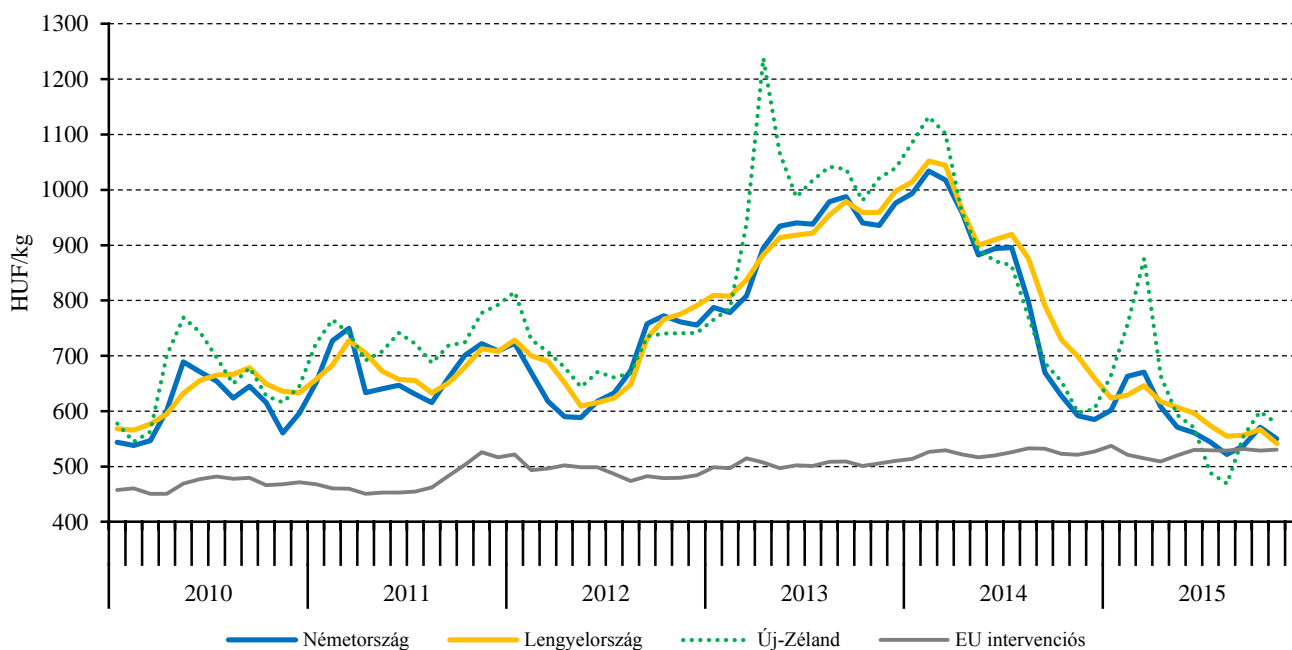
Forrás: Hannoveri árutőzsde, Kempteni árutőzsde, Európai Bizottság

17. ábra: Az ömlesztett vaj^{a)} havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

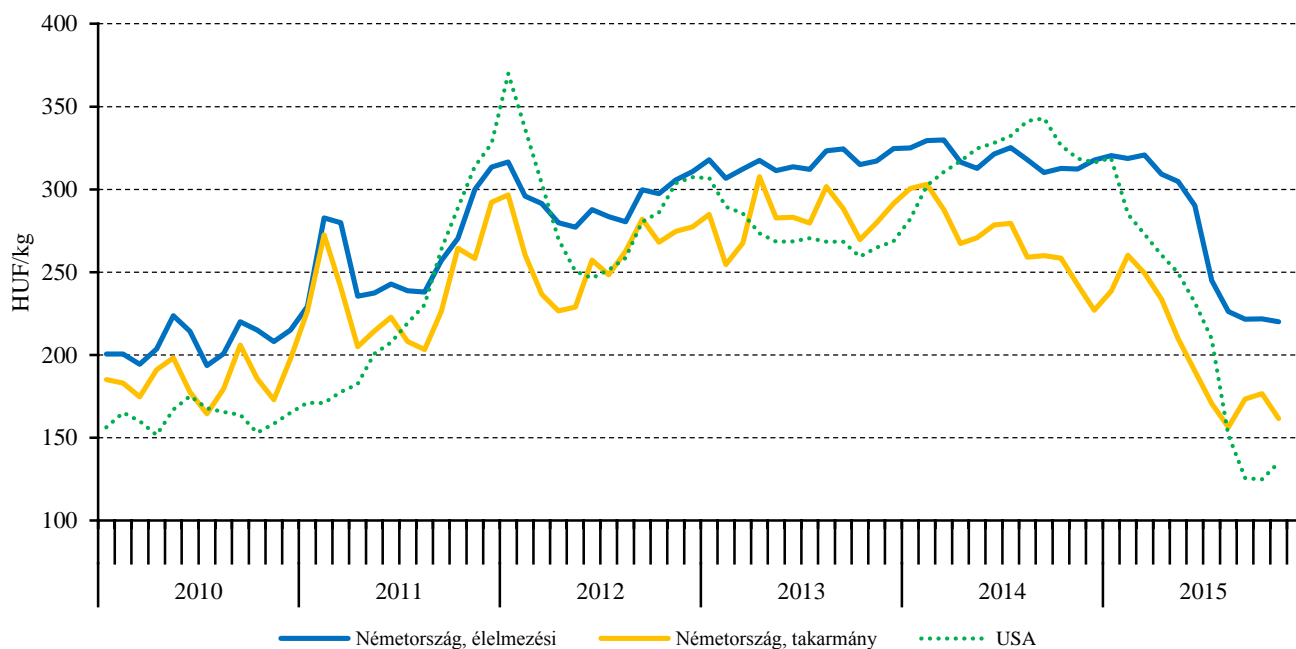
^{a)} Magyarországon az ömlesztett vaj helyett az adagolt vaj árát tüntettük fel.
 Forrás: AKI PÁIR, Hannoveri árutőzsde – CLAL, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

18. ábra: A sovány tejpor havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

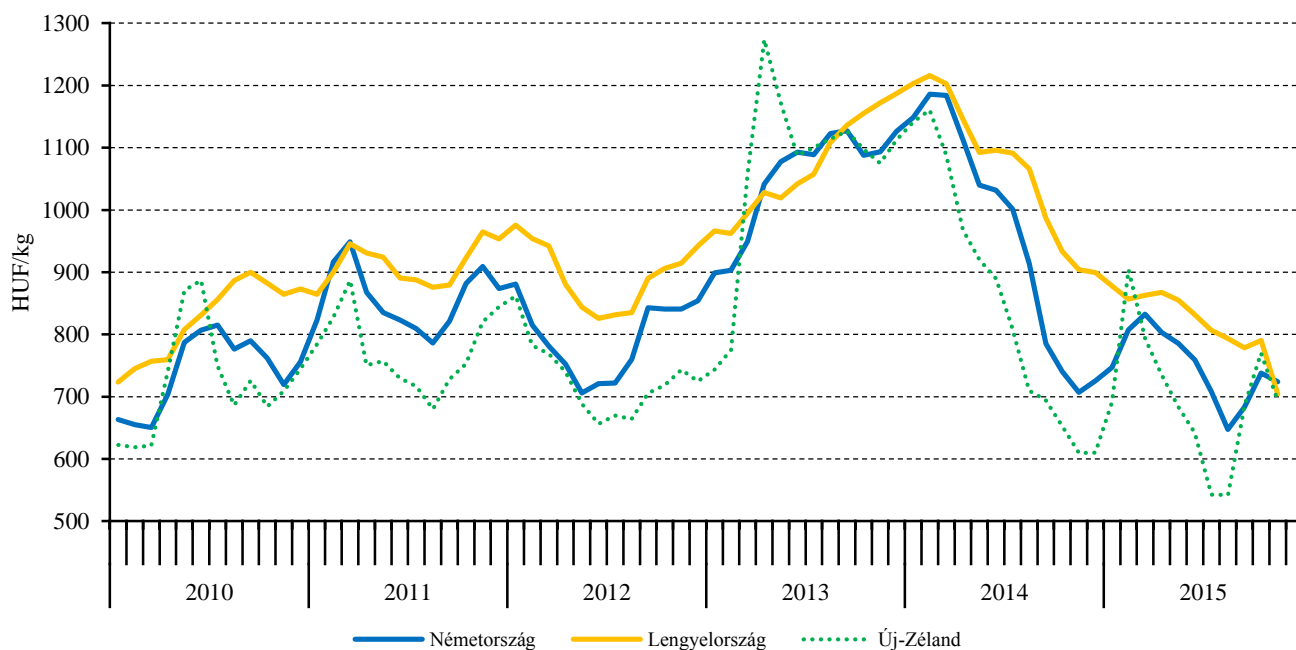
Forrás: ZMP, Kemteni árutőzsde, Európai Bizottság, GUS-ARR, USDA

19. ábra: A tejsavópor havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

Megjegyzés: Az USA-ban az adatok a középső területekre vonatkoznak.
 Forrás: ZMP, Kempteni árutőzsde, USDA

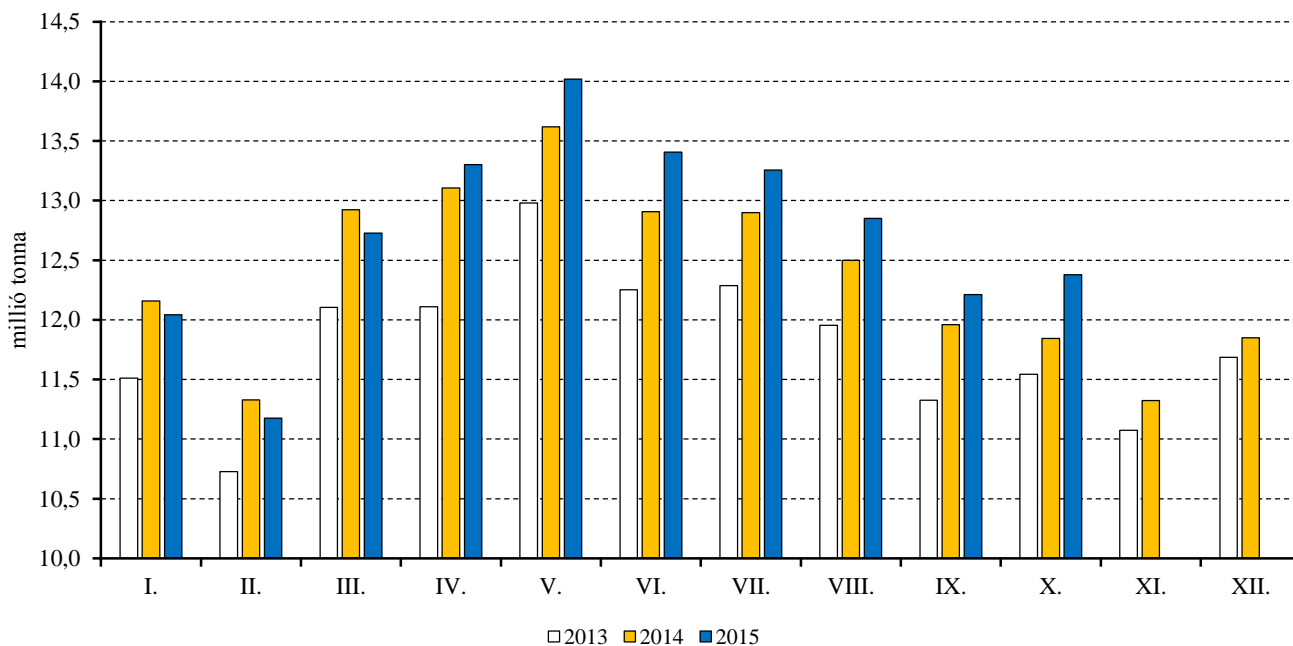
20. ábra: A teljes tejpor havi értékesítési ára nemzetközi összehasonlításban (2010-2015)

Forrás: ZMP, Kempteni árutőzsde, IERIGZ – PIB, USDA

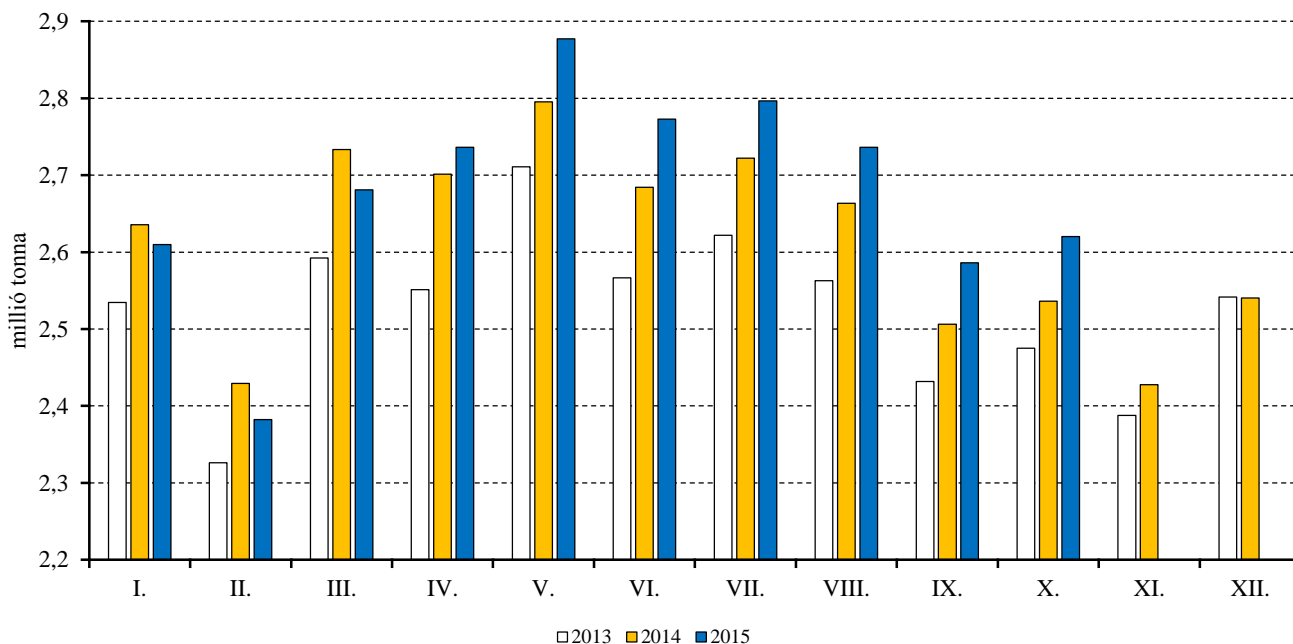
Tejfelvásárlás

21. ábra: Az Európai Unióban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

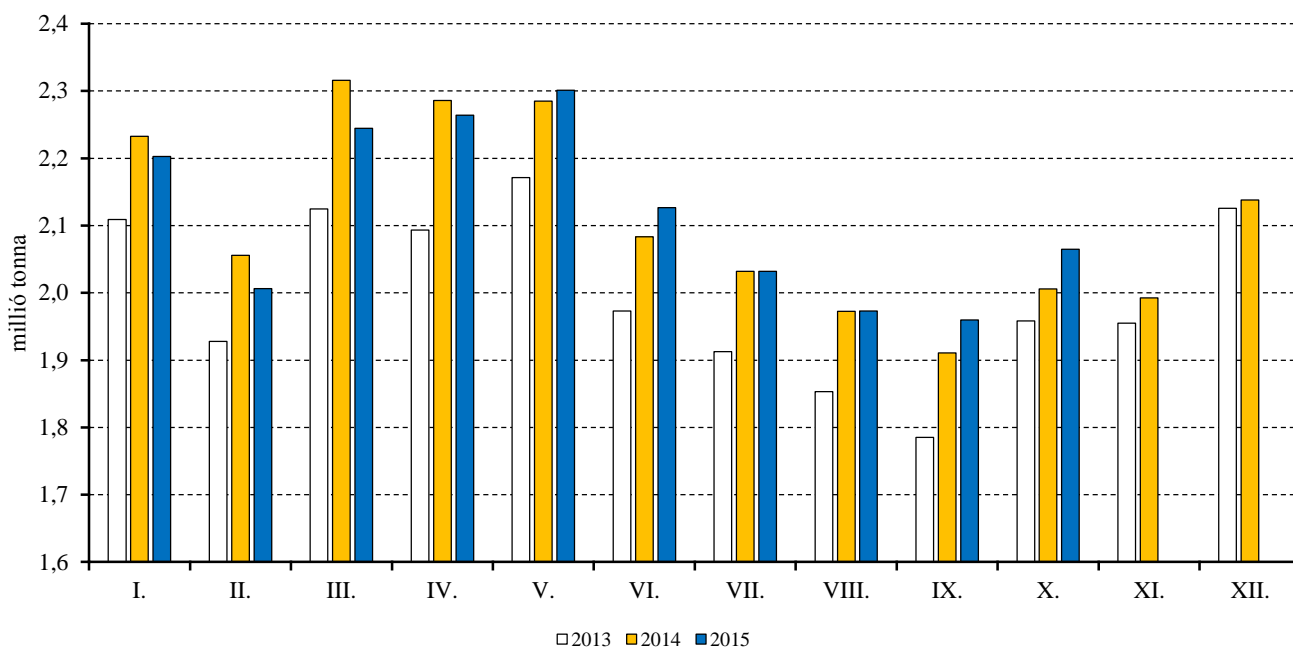
Megjegyzés: A 2015. október adata 24 tagország adatai alapján becslés.
Forrás: Eurostat

22. ábra: A Németországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

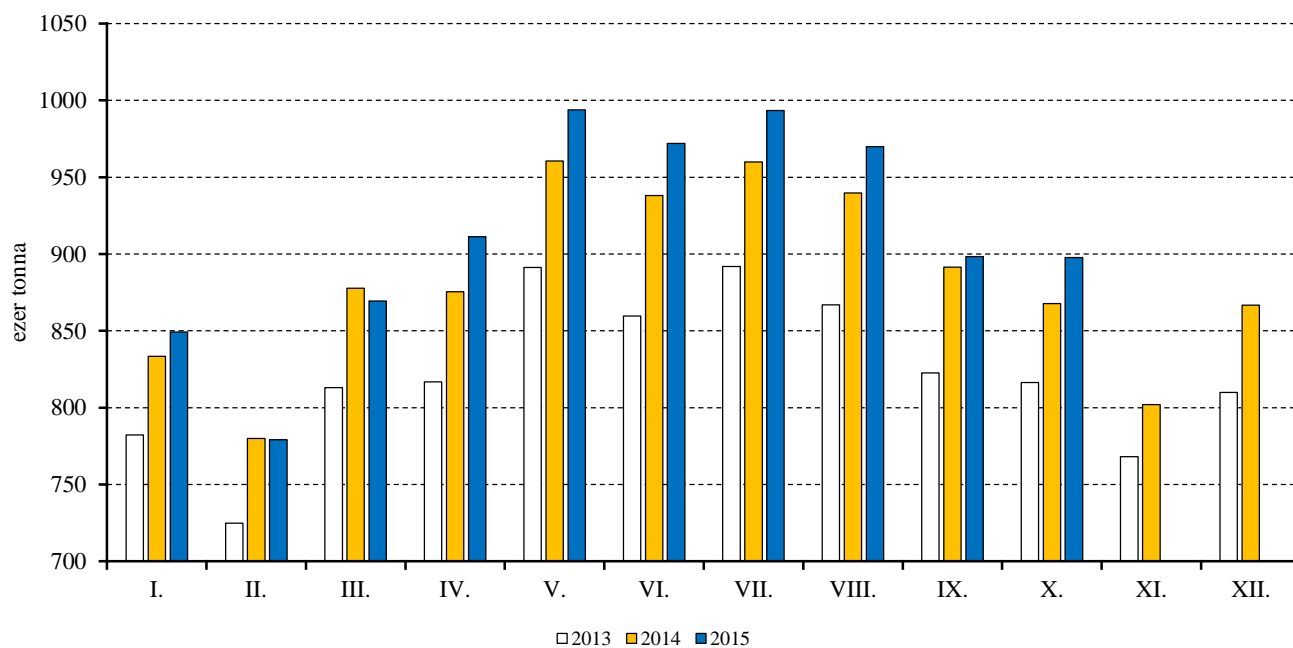
Forrás: Eurostat

23. ábra: A Franciaországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

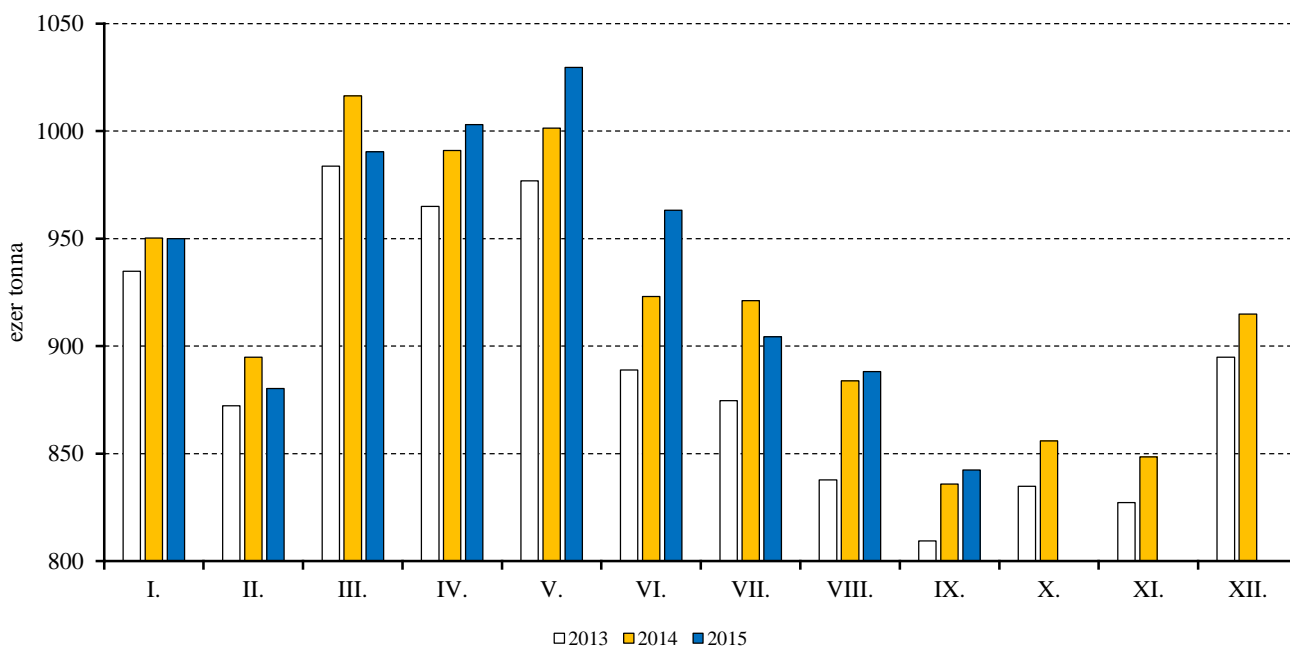
Forrás: Eurostat

24. ábra: A Lengyelországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

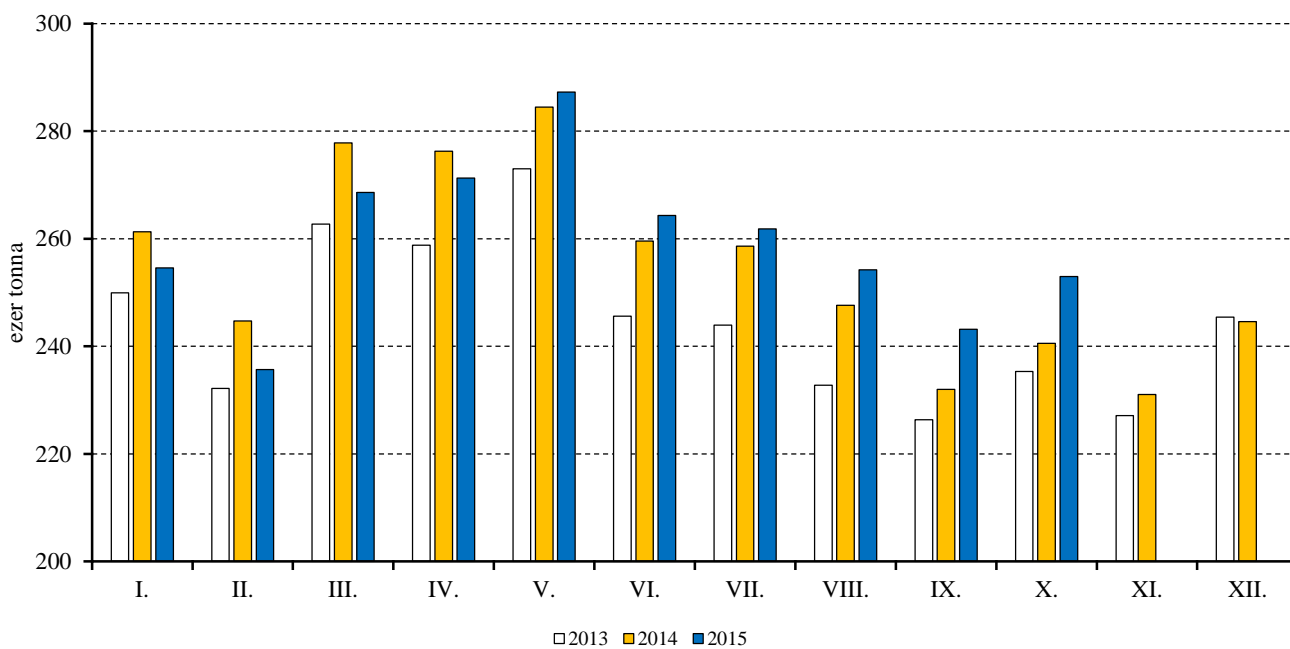
Forrás: GUS

25. ábra: Az Olaszországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

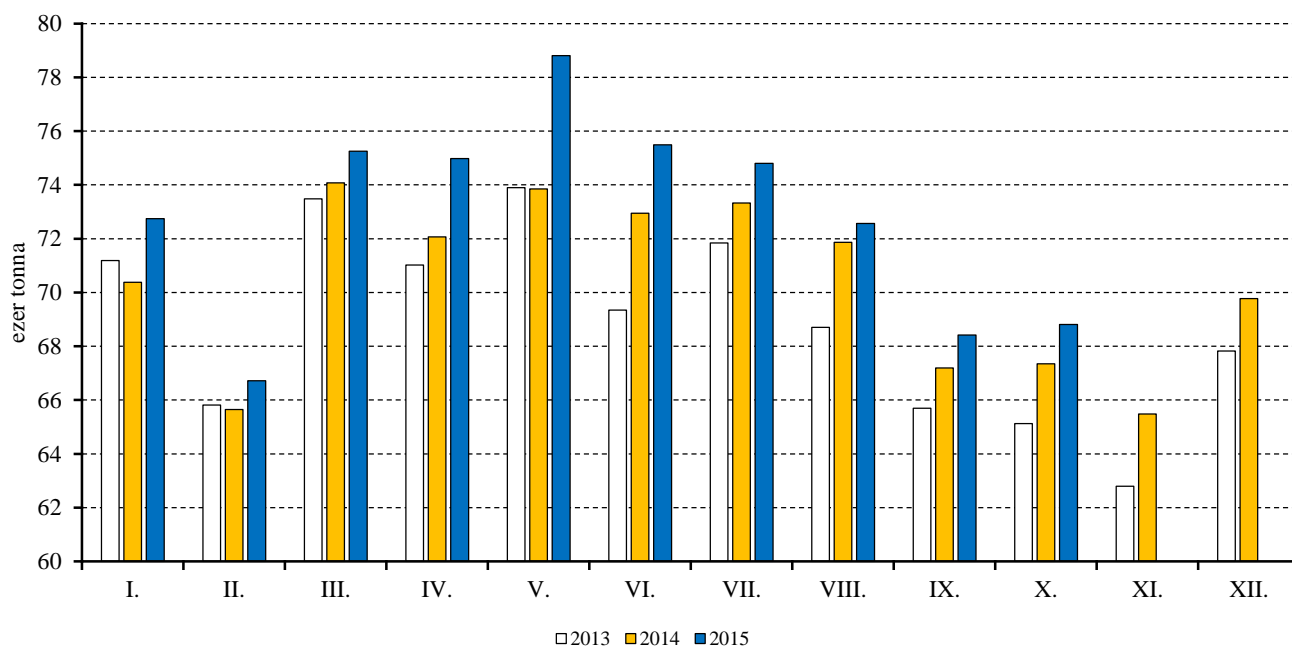
Forrás: AGEA-CLAL

26. ábra: Az Ausztriában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

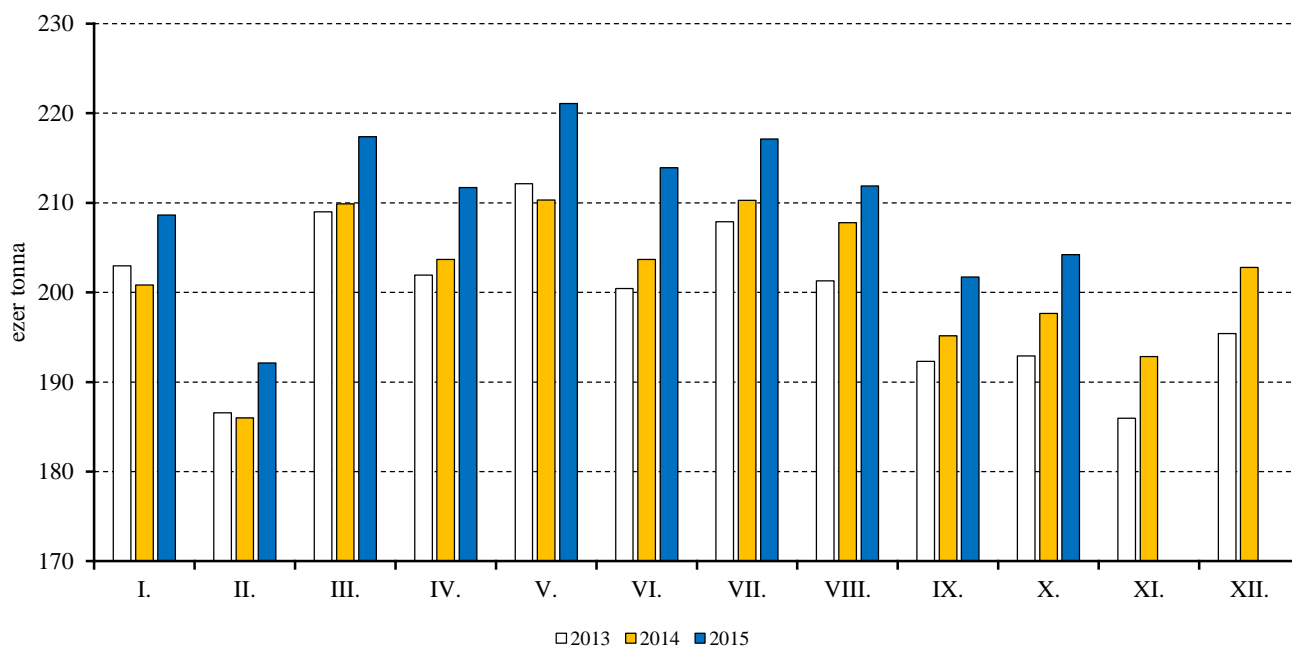
Forrás: AMA

27. ábra: A Szlovákiában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

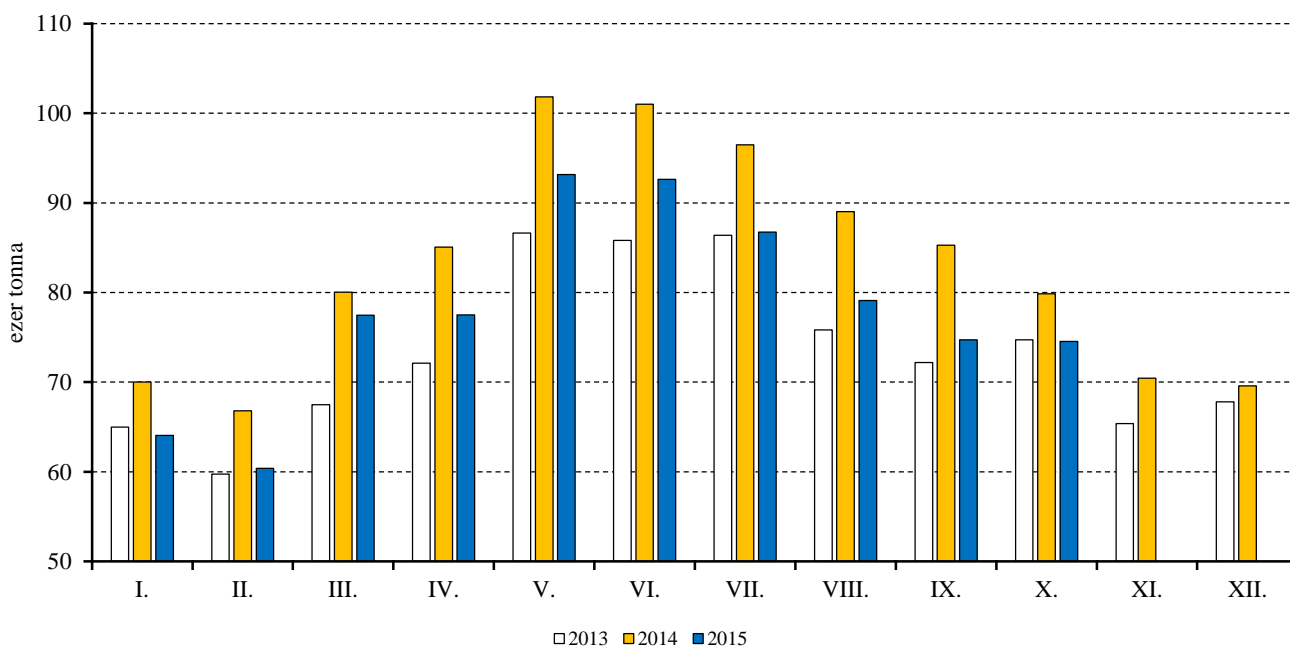
Forrás: APA

28. ábra: A Csehországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

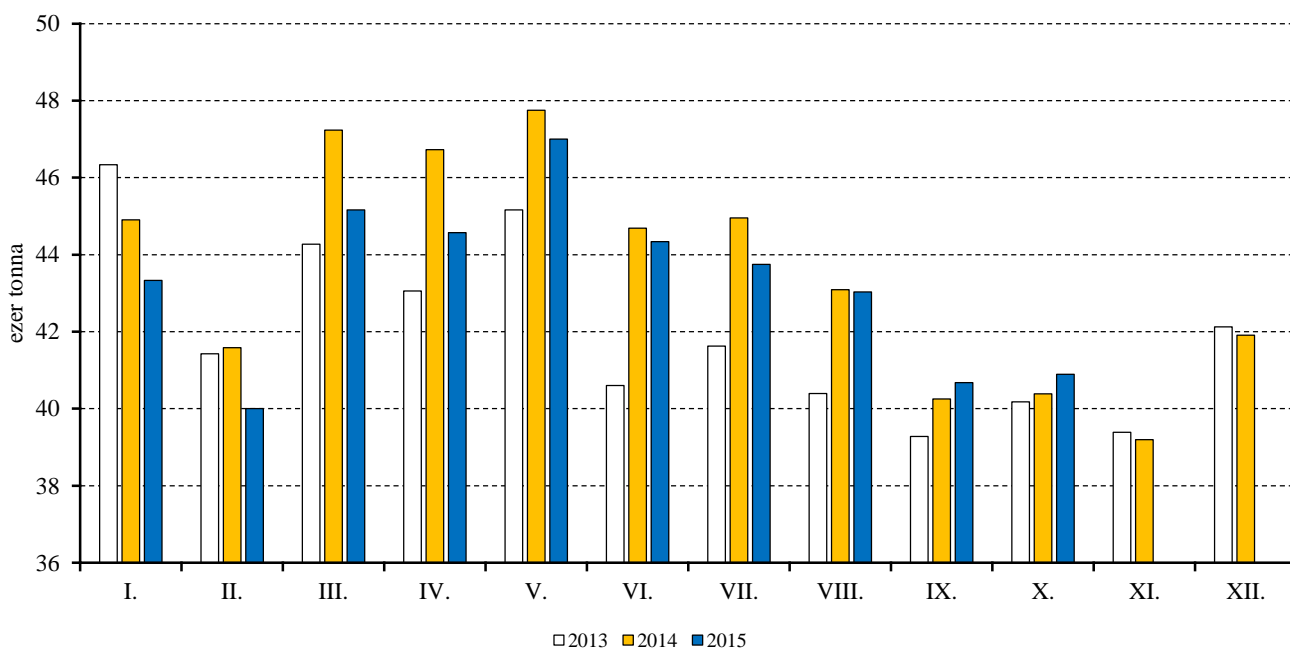
Forrás: MZCR

29. ábra: A Romániában felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

Forrás: INSSE

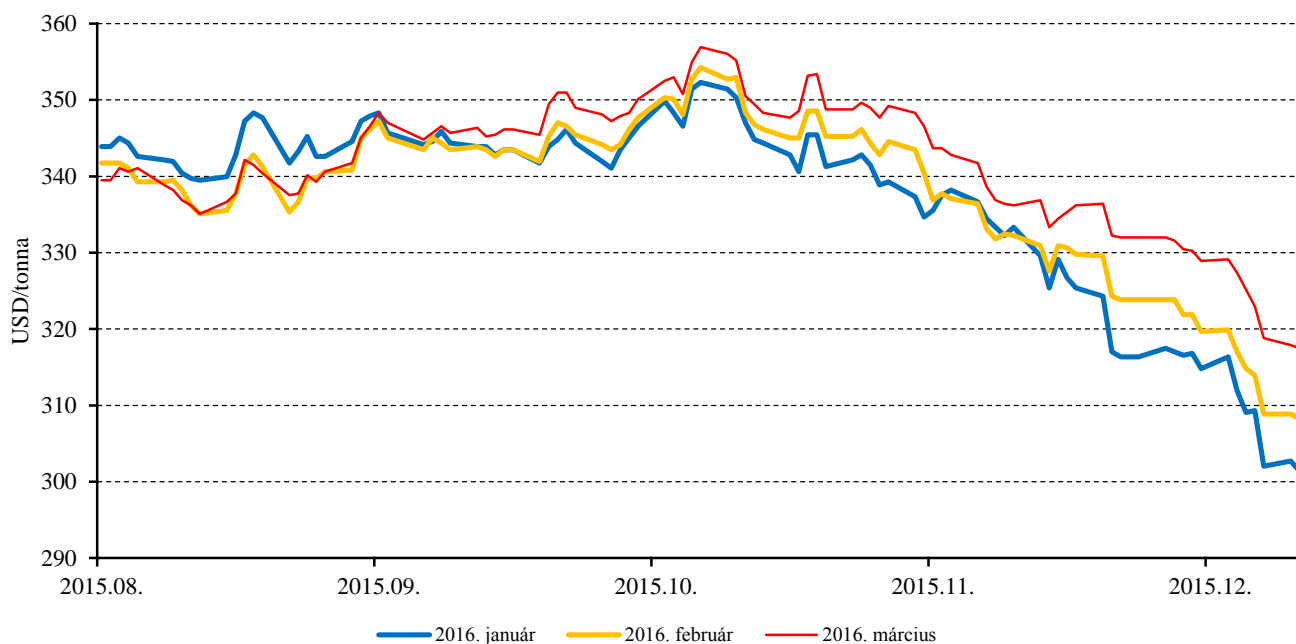
30. ábra: A Horvátországban felvásárolt nyerstej havi mennyisége (2013-2015)

Forrás: DZS

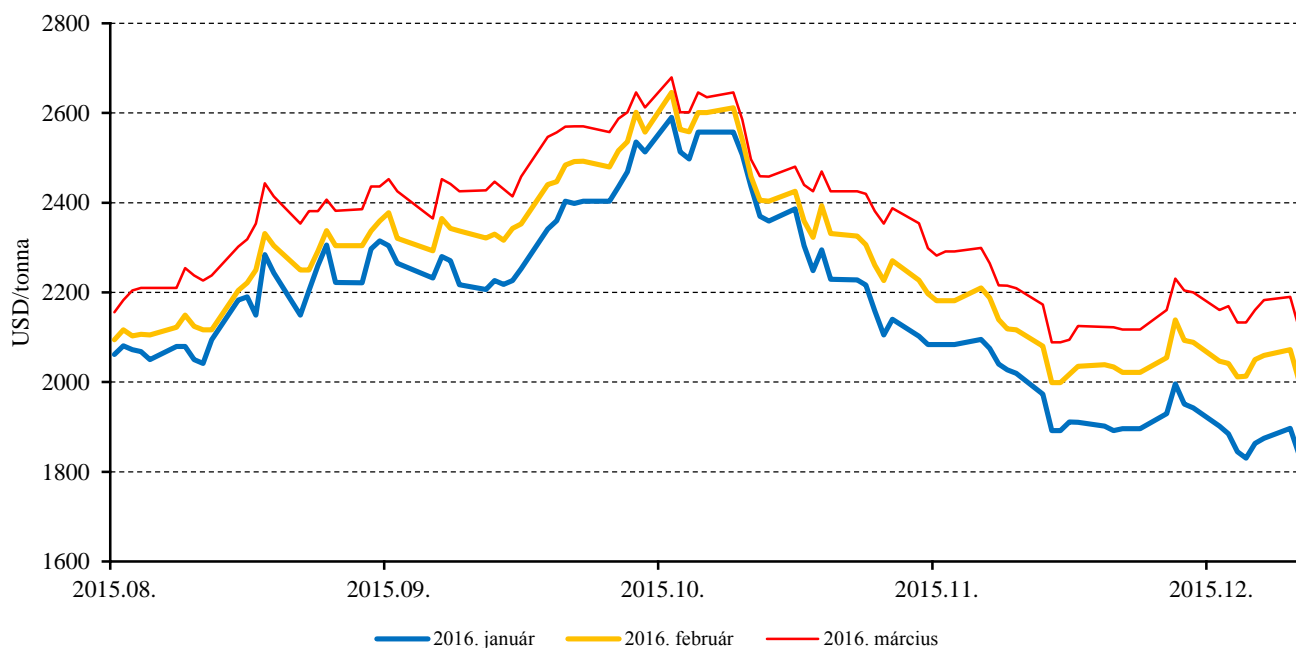
Határidős jegyzések

31. ábra: A III. árkategóriájú nyerstej^{a)} napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015)

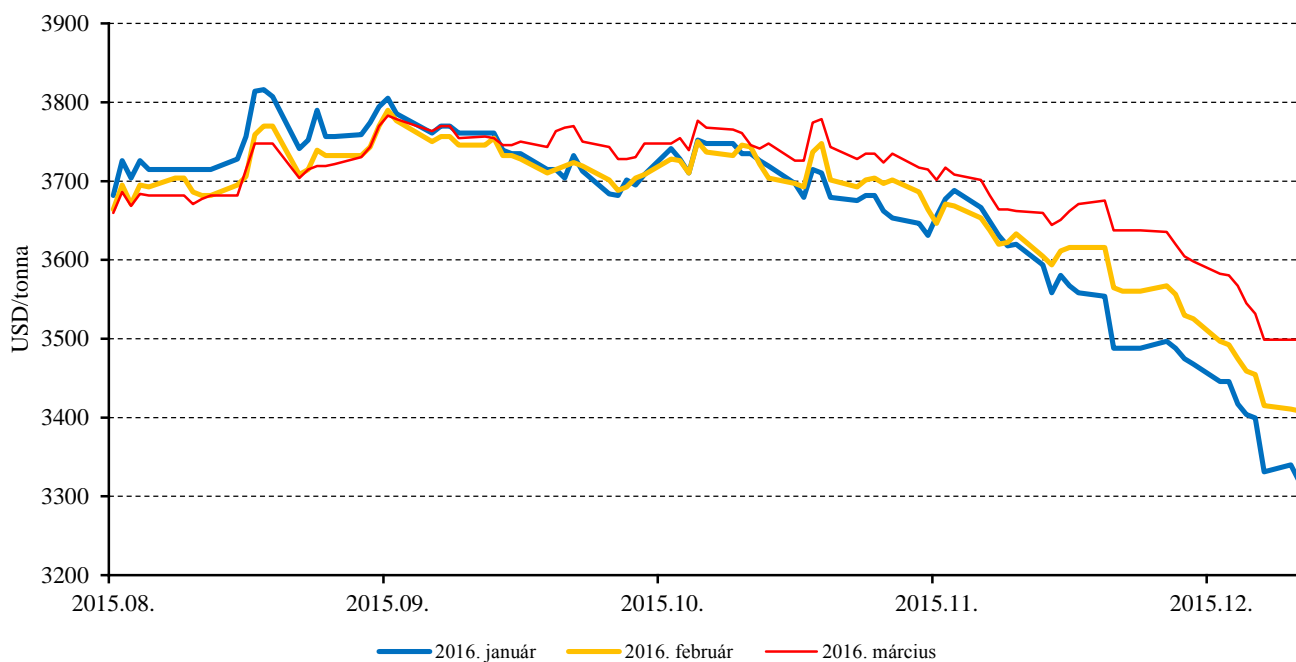
^{a)} A kemény sajtok előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

32. ábra: A IV. árkategóriájú nyerstej^{a)} napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015)

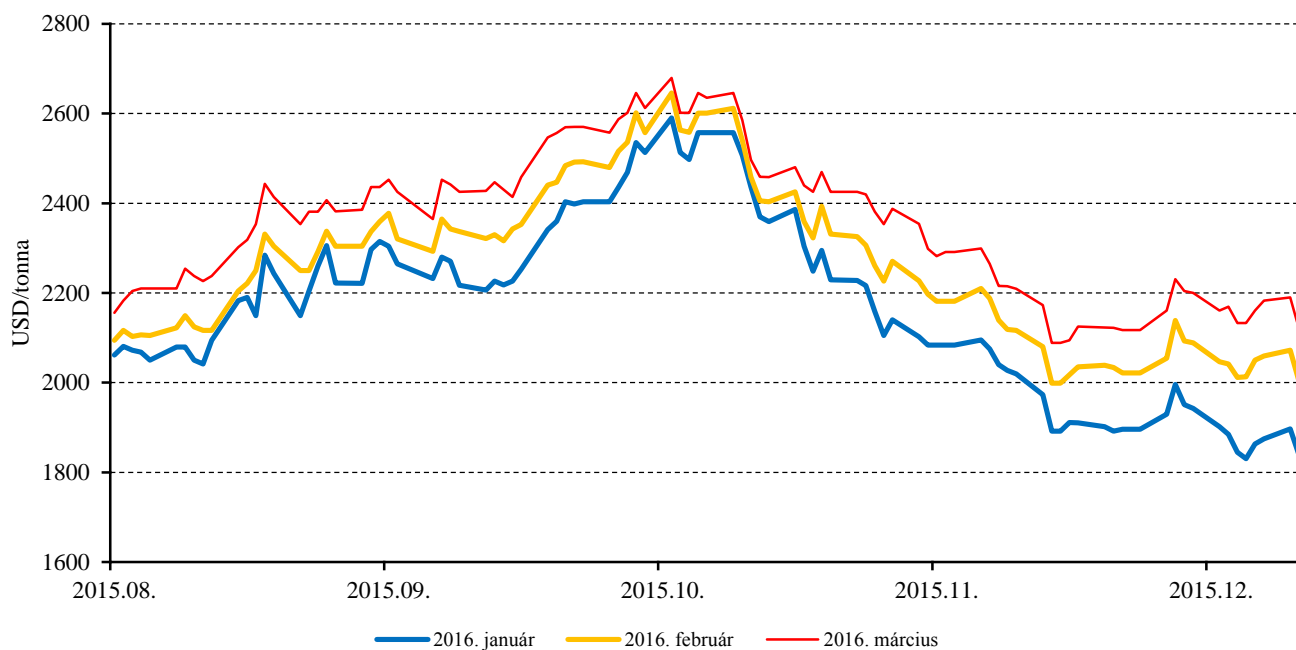
^{a)} A vaj és a tejpor előállításához felhasznált nyerstej.
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

33. ábra: A sajt napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015)

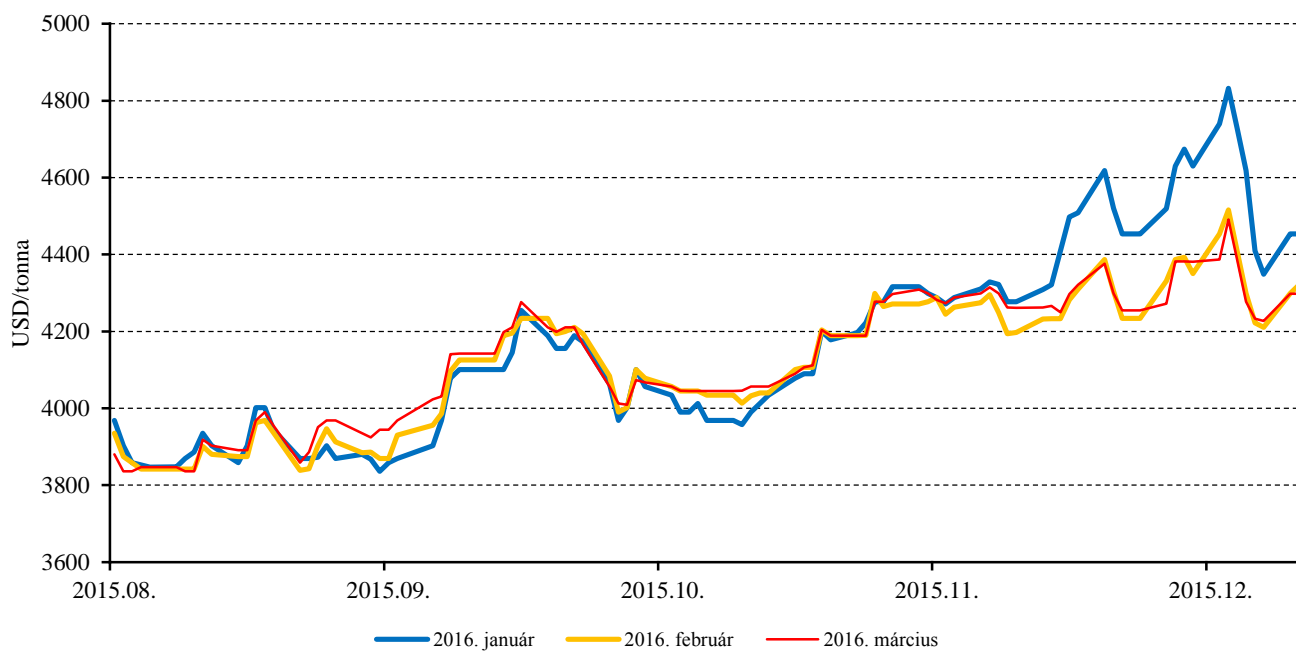
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

34. ábra: A sovány tejpör napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015)

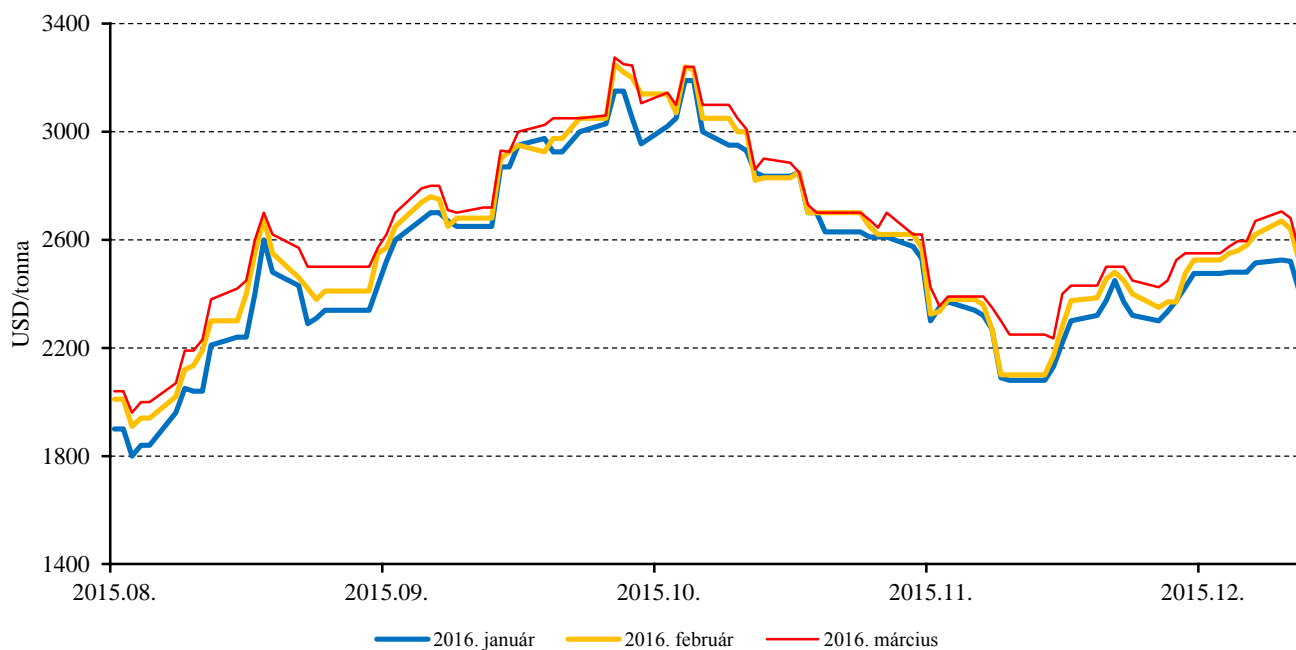
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

35. ábra: A sovány tejpor napi jegyzése a lipcei árutőzsdén (2015)

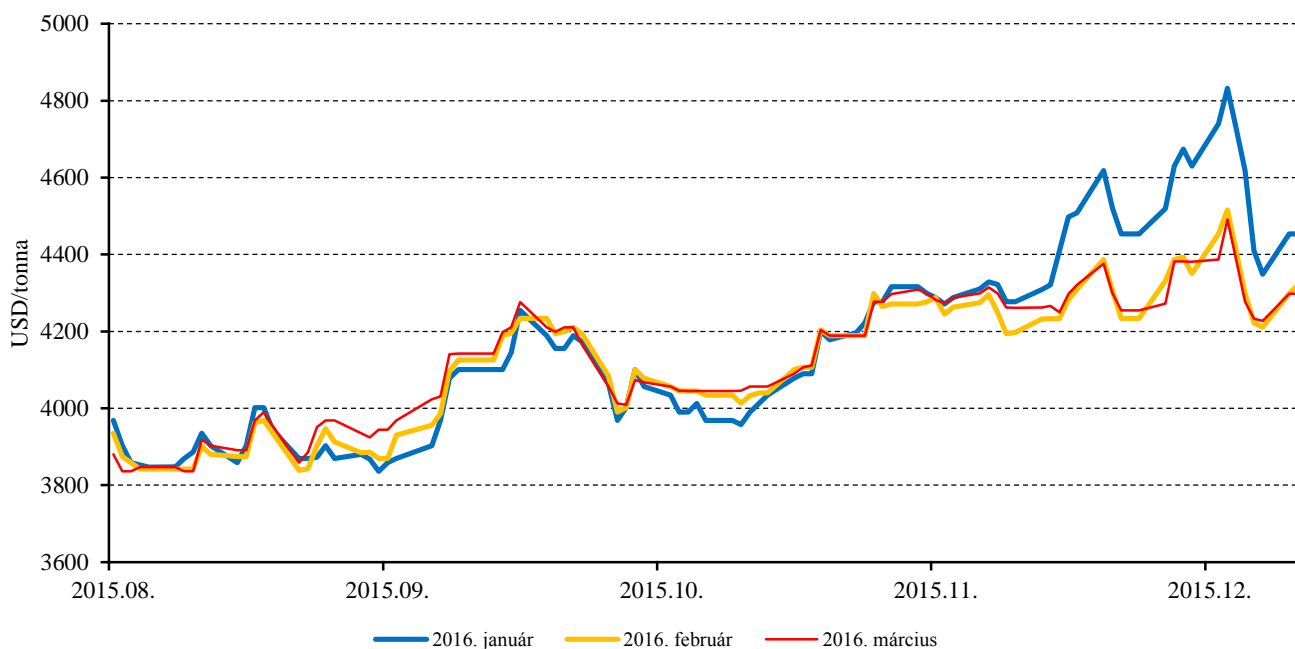
Forrás: European Energy Exchange

36. ábra: A teljes tejpor napi jegyzése az új-zélandi árutőzsdén (2015)

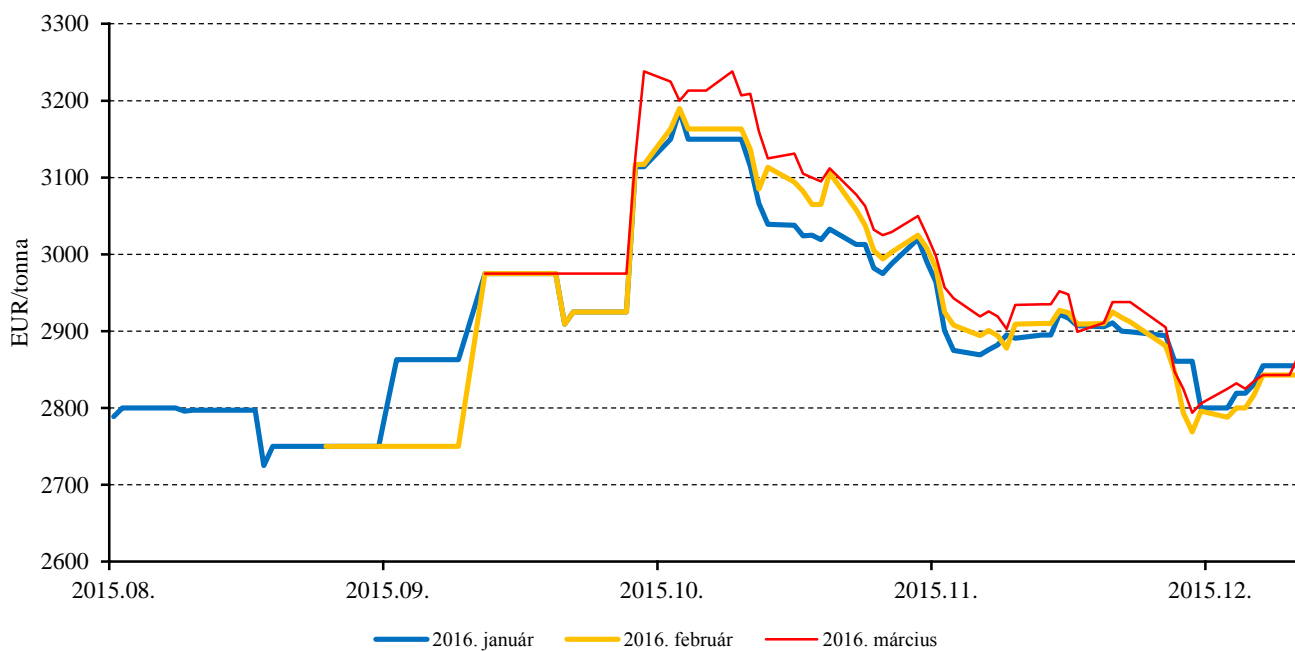
Forrás: NZX

37. ábra: A vaj napi jegyzése a chicagói árutőzsdén (2015)

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

38. ábra: A vaj napi jegyzése a frankfurti és a lipcsei árutőzsdén (2015)

Forrás: European Energy Exchange

Nemzetközi előrevetítések

11. táblázat: Az Európai Unió tejpiaca (2011-2016)

	2011	2012	2013	2014 ^{a)}	2015 ^{b)}	2016 ^{b)}	2015/2014 (százalék)	2016/2015 (százalék)
Tejhasznú tehénállomány (millió egyed)	23,1	23,0	23,3	23,4	23,4	23,2	100,00	99,15
EU-15	17,4	17,6	17,8	18,0	18,1	18,0	100,56	99,45
EU-13	5,6	5,5	5,4	5,4	5,3	5,2	98,15	98,11
Tejhozam (kg/tejhasznú tehén)	6 444	6 472	6 480	6 727	6 800	6 915	101,09	101,69
EU-15	7 119	7 059	7 035	7 277	7 330	7 438	100,73	101,47
EU-13	4 362	4 594	4 660	4 886	4 996	5 114	102,25	102,36
Tejtermelés (millió tonna)	151,9	152,1	153,8	160,1	161,9	163,4	101,12	100,93
EU-15	124,1	124,1	125,7	131,1	132,6	133,8	101,14	100,90
EU-13	27,8	28,0	28,2	29,1	29,3	29,5	100,69	100,68

^{a)} Becslés.

^{b)} Előrevetítés.

Forrás: Európai Bizottság

12. táblázat: A világ tehéntejtermelése (2010-2015)

	2010	2011	2012	2013 ^{a)}	2014 ^{b)}	2015 ^{b)}	2014/2013 (százalék)	2015/2014 (százalék)
Európai Unió	135 472	138 220	139 000	140 100	146 500	147 000	104,57	100,34
Egyesült Államok	87 488	89 020	91 010	91 277	93 461	94 710	102,39	101,34
India	50 300	53 500	55 500	57 500	60 500	63 500	105,22	104,96
Kína	29 300	30 700	32 600	34 300	37 250	37 500	108,60	100,67
Brazília	29 948	30 715	31 490	32 380	33 350	34 250	103,00	102,70
Oroszország	31 847	31 646	31 831	30 529	30 553	29 500	100,08	96,55
Új-Zéland	17 173	18 965	20 567	20 200	21 893	21 675	108,38	99,00
Argentína	10 600	11 470	11 679	11 519	11 100	10 700	96,36	96,40
Mexikó	11 033	11 046	11 274	11 294	11 464	11 680	101,51	101,88
Ukrajna	10 977	10 804	11 080	11 189	11 200	11 160	100,10	99,64
Ausztrália	9 327	9 568	9 811	9 400	9 700	9 800	103,19	101,03
Kanada	8 350	8 400	8 614	8 443	8 409	8 535	99,60	101,50
Japán	7 721	7 474	7 631	7 508	7 315	7 350	97,43	100,48
Egyéb	2 435	2 241	2 477	2 470	2 440	2 435	98,79	99,80
Összesen	441 971	453 769	464 564	468 109	485 135	489 795	103,64	100,96

^{a)} Becslés.

^{b)} Előrevetítés.

Forrás: USDA

